

Pilguheit Kemeru rahvusparki, lk 8
Kuramaa kaluri argipäev, lk 10
Grobina viikingitele külla, lk 14
Vanad automobiilid Bauskas, lk 19
Paranormaalne aktiivsus Diklis, lk 22

**SUURSAADIK
JURIS BONE:**

**«Jaanuarist juunini
on Läti Euroopa Liidu
eesistujariik.»**

PUHKUS LÄTIS

Postimees

TEEMALEHT

30. APRILL 2015

Ludza. Asutatud aastal 1177

EU2015.LV

Läti
eesistumine
Euroopa Liidu Nõukogus

FOTO: LÄTI SUURSAATKOND

Kallid naabrid!

Käesolev aasta on Lätile eriline. Jaanuarist juunini on Läti Euroopa Liidu eesistujariik. See kohustus mõjutab lätlast laiaulatuslikult – nii presidendi, peaministri, riigiteenistujate kui ka paljude teiste elualade esindajate ülesandeks on kanda hoolt arvukate tähtsate väliskülastiste majutuse, neile pakutava toidu ja transpordikorralduse eest. Riigile on see justkui proovikivi tõestamiseks, et oleme vastutustundlik ja ettenägelik partner.

Eesti seisab samasuguse väljakutse ees 2018. aastal.

Vahetevahel on hea meenutada, et juba 11 aastat on Läti ja Eesti nii Euroopa Liidu kui ka NATO liikmed. Oleme hästi unustanud ajad, mil vajasime teistesse Euroopa riikidesse reisimiseks viisasid.

Räägimegi täna reisimisest ja turismist. Läänud sajandi üheksakümnendate algul oli meie maade turismistrateegia juhtmõtteks «näha Pariisi ja surra». Sellel olid ka mõistetavad põhjused. Kui aga meie nälg maailma näha rahuldatud sai, adusime, et meie oma maadeski on pakkuda miskit, mida teised eurooplased võiksid kaestada. Seda iseäranis suvel, mil läheb raskeks, et leida paremat paika «kui Saaremaa heinamaal juunikuu ööl». Isegi pärast väga pehmet talve mõtlevad paljud meist aastaajale, mil saab teha töös pausi ning olla oma igapäevaaskelestustest eemal.

Just sellest vaatevinklist lähtuvalt on mul au meelde tuletada, et Läti on Eesti siseturismile loogiline jätk. Kui sõidate Pärnusse, siis miks mitte pikendada reisi lõuna suunas ja külastada Põhja-Lätit. Teel Iklast Ainažisse ei tunnetata te mingil moel, et oleksite ületanud riigipiiri. Vaid 14 kilomeetri kaugusel asub Salacgrīva – väike linn, kus peetakse iga-aastast Positivuse festivali ning tänavu toimub see 17.–19. juulini.

Kes ihaldab kuulata teistsugust muusikat, pööratagu Siguldasse. 31. juulist 2. augustini on seal iga-aastane ooperifestival. Teekonnal sinna võib läbi põigata Limbažist, Valmierast, Cesisest. Cesis on eestlastele hästituntud sihtkoht, Valmiera populaarne poodlemispaik lõunaestlastele, Limbaži jääb aga sissetallatud rajast ainult veidi kõrvale.

Riia on eestlastele alati magnetina mõjunud. Seepärast julgustan kõiki jätkama teekonda sealt edasi nii lõuna kui edela suunas. On ju Zemgale regioon hästi tuntud nii Läti presidendile sünnikoha kui ka riigi viljaaidana. Sel laugel maal asuvad mitmed imekaunid lossid – Rundales, Jelgavas ja Mežotnes –, aga ka Bauska kindlus. Samuti on sellest Lätimaa osast pärit kaks suurepäraselt õllesorti – Tervete ja Bauska õlu. Läänerannik on tuntud liivikeelse sõnapaariga *livõd rānda*, sealkandis Mazirbes peetakse augusti esimesel poolel iga-aastast üritust Livõd Pivād.

Läti läänerrannik tähendab, muide, kümnete kilomeetritena venivat liivaranda, kus isegi suvel saab meeldivat privaatsust nautida. Samal ajal pakuvad linlikku meelelahutust Ventspils ja Liepāja.

Kui aga eelistate avamerel järvesid, sõitke Ida-Lätisse. Lätimaa suurimad järved Lubana ja Dridzis asuvad Latgales.

Lätlased ja eestlased armastavad naljatleda teemal, et Lätil pole Läänemeres saari. Jah, see on tõesti nii. Aga me kompenseerime selle saartega Latgales Ežezers järves – saari on seal kokku 36.

Suvi koputab uksele. Ja eestlastele pole midagi lihtsamat, kui sõita üle piiri ja uurida, mida naabritel neile pakkuda on.

JURIS BONE
Läti suursaadik

Erilise toimetaja: Verni Leivaks, verni.leivaks@postimees.ee, tel 666 2208
Projektiliht: Eve Kruuse, eve.kruuse@postimees.ee, tel 666 2383
Reklaamitoimetaja: Anneli Teppo, anneli.teppo@postimees.ee
Kulundaja/külendaja: Kristiina Sillandi
Valijaandaja: AS Postimees, Maakri 23a, Tallinn

Jūrmala randki meelkitab suvel aega veetma tuhandeid toredaid inimesi.

FOTO: JŪRMALA TURISMIINFOKESKUS

Palju toredaid inimesi

VERNI LEIVAK
teemalehe toimetaja

On kaks asja, millest Lätis räägitakse. Üks on see, et Läti on tänavune Euroopa Liidu Nõukogu eesistujamaa ja teine, et tänavu septembris peetakse Riias Euroopa meistri võistlusi korvpallis, millest eestlasedki osa võtavad.

Seega on põhjust minna vaatama, kuidas lõunanaabrid nende oluliste väljakutsetega hakkama saavad. Kusjuures – pole kahtlustki, et saavad. Olen Lätis käinud peaaegu et lugematu arv kordi ning ikkagi suudavad need reisid mind meeldivalt üllatada.

Ning seekordne pikem reis suutis seda taas.

Kujutlege, et on õhtune aeg, olete koos autojuht Jurisega hommikust saati ühelt kohtumiselt teisele kiirustanud, maha sõitnud nelisada kilomeetrit ja praktiliselt surmani väsinud. Kell on umbes seitsme või kaheksa kanti õhtul, kui lõpuks väikesesse Pavilosta küllakesse õige maja ette jõuate, teile avab koduaiavärava naeratav perenaine ja teeb kättega küllalisklahe žesti.

See on majutust pakkuv eramu, meie toad on perenaise elukohast paarikümmend meetrit eemal suvemajakeses. Saun on seal juba koetud, tuba soe ja perenaine ootab naist erutusest õhetava näoga. Ja osutab siis taldrikule, kuhu on ilusti ritta seatud täpselt kümme asja tärkanud taimi. Õigemini umbrohtu. «Käisin neid enne jõe kaldalt korjamas. See on niisugune energia ja jõu allikas, et te ei kujuta seda ettegi,» lisab ta uhkelt.

Just kohalikud inimesed loovad mujalt tulijale sellest maast peamise mulje.

Nõges, naat, orashein, oblikas ... Teiste taimede nimetusi ei tea ma isegi eesti keeles.

Ja siis tuleb supp. Mürkroheline, blenderiga püreestatud. Lisaks taimedele on seal ka natuke kartulit, sibulat ja küüslauku. Ning see maitseb üllatavalt hästi. Teiseks roaks on Kiievi kotletid rohelist värvi pastaga. Jälle üks huvitav kogemus.

Räägime elust, sõjast ja rahust, elust siin ja sealpool Eesti-Läti piiri. Kõvasti saab ka nalja.

Üllatusin seekordsel reisel, et ma pole nii lõbusalt ja nakatavalt naervadin inimesi ammu kohanud – diktofonilt seda naeru taas kuulates läks endalgi suu jälle naerule. Olgu need siis naised Jūrmala muuseumist, Pavilosta kalamees, autojuht Juris, Limbažis tegutseva hõbedamuuseumi looja Olegs, Rezekne ja Ludza turismiinforahvas, Rezekne vastse kontserdimaja

perenaine Diana või väikeses küllakeses asuva pillimuuseumi peremees Gunars.

Mulle on alati tundunud, et ajalugu, muuseumid, vanad hooned ja iidset legendid on huvitavaid, aga ühtki elavat inimest nad ei asenda – loovad ju just kohalikud inimesed mujalt tulijale sellest maast peamise mulje.

Mul ei tulnud seegi kord petuda. Ei tule pettuda teigi.

Värvid ilma piiranguta

Värvide tootmine aastast 1890, 2000 aastal sertifitseeriti Riia varvitehas rahvusvahelise kvaliteedijuhtimise standardi ISO 9001: 2000 kohaselt, alates 2003 aastast võtab ettevõtte osa rahvusvahelisest programmist "Responsible Care"

Peterburi tee 46 a, Tallinn, rilak@rilak.ee

LIMBAŽI HÕBEDAMUUSEUMIS saab imetleda hõbesepp Olegs Auzersi taieseid, kelle ehteid on kandnud isegi kuueteistkümmene riigi pea kuninganna Elizabeth II.

Hõbesepp Olegs Auzers: mida raskem töö, seda põnevam!

Kaheksa aastat kestnud koostöö president Vaira Vike-Freibergaga tingis selle, et Olegs Auzersi käe all valminud taiesed on kingitud paljudele selle maailma vägevatele. Tõsi, Kõrgõzstani presidendile tehtud uhke kandik, mis jäi revolutsioonimõllus üle andmata, ehib nüüd Limbaži hõbedamuuseumi ekspositsiooni. Sama, mis kandikuga, juhtus ka Hispaania kuninga le valmistanud hõbedast laevaga.

Muuseumi looja Olegs Auzers, kuidas teil muuseumi loomise idee tekkis?

Juhuslikult. Ja samas ka mittejuhuslikult. Kuigi olen sündinud Riias, mõodused minu suved kõik Limbažis, siin mõodus mu lapsepõlv ning siin õppisin ka esimesi kunstivõtteid – lõikasin puud ja voolisin savi.

Pärast sõjaväge hakkasin ema soovitusel metallikunstiga tegelema, juveliiriks õppima, aga mina polnud sellest vaimustus. Kui olin kolm aastat kullaga tegelnud, oli ainus mõte, mis mu peas vasardas, et kuidas küll ometi saaks selle alaga lõpparvet teha ning tegelda millegi muuga. Savi, kivi või puu tõmbas mind metallist hoopis rohkem.

Lõpuks vormistasin end tööle ühte töökotta, kus tegeldi mälestusmärkide valmistamisega. Pidin esmaspäeval tööle ilmuma, aga mõodusin laupäeval juhuslikult hõbedatöökojast. Vaatasin, millise sisemise vabadusega seal sed meistrimehed tööd tegid ja tundsin kadetust. Sel hetkel väljus töökojast vana hõbesepp, tegime koos suitsu ja ajasime juttu maast ja ilmast. «Tegeled kullaga? See pole ju metall, sülitad sel-

Hõbesepp Olegs Auzers tööhoos.

FOTO: LIMBAŽI TURISMIINFOKESKUS

le peale,» soovitas ta. Ei mäleta isegi, mida ta mulle kokku rääkis, aga sinna töökotta ma aastateks jäingi.

Oli väga huvitav esimest korda hõbedaga kokku puutuda – kullaga ei saa seda võrrelda. Seda ka ohutuse mõttes. Parimal juhul annab see ehte valmistamisel edasi soojust ja elektrit ning see tingib ka hoopis teistsuguse valmistamistehnika. Suurte teoste puhul valitseb reaalne oht, et kõik võib sootuks laiali sulada.

Suurte tööde puhul juhtub alati, et mõni tükk vajub küljest ära.

Kõik võib muutuda hetkega ümarguseks nulliks?
Jah, kusjuures isegi siis, kui eelnev töö on olnud väga mahukas. Näiteks tegime üht teost Riia Mustpeade maja hõbedatöale ning see oli juba pea-

aegu valmis, vaja oli teha vaid sisemisi kinnitusi, aga hõbedat kuumutasid ju mitu hõbeseppa korraga. Tüdruk, kes kuumutas minust vasakul pool, jäi liialt pikalt vaatama, kuidas ma töötan, tema tähelepanu hajuks, ning märkas, kuidas minu tööst vasakule tekkis äkki auk. Aga me olime ju terve aasta selle taiesega vaeva näinud!

Milliseid sõnu ma välja ütlesin!

Ja kõik algas otsast peale?
Jah, aga teist aastat enam ei kulunud. Lõikasime lihtsalt nihi läinud osa välja ja tegime ümber. Aga suurte tööde puhul juhtub alati, et mõni tükk vajub küljest ära. Alati! Kullaga sellist jama ei juhtu. Samas just see väljakutset pakubki, et tuleb arvestada piirangutega. Mida raskem töö, seda põnevam on!

Olete tõeliselt palju ehteid ja taieseid loonud. Mis veel seni tegemata?
Mul oli üks idee, mida «sünnitasin» suhteliselt kaua. Olen üldse teinud väga harva lihtsalt niisama ehteid, pea alati on

olnud selle taga ka mõni mõte. Välja arvatud ehk juhtumid, kui mõni riigipea konkreetset asja tellib.

Milliste ideedega me enast elus täidame, sellisena see ka materialiseerub. On ju kunsti defineerida lihtne: see on suhe kunstniku ja vaataja vahel, pluss tehnika. Aga kõige tähtsam on maailmavaade. Mõistmine, kust me tuleme, kes me oleme, miks ja kuhu läheme. Tavaliselt kannan ideed endas võrdlemisi kaua, enne kui seda teostama hakkkan.

Ikkagi – milleks teile muuseum?
See oli spontaanne otsus. Neid ruume restaureeriti ja pidin siin näituse tegema. Tegimegi. Siis tuli keegi mõttele, et ehk võiks need tööd siia jätta, milles neid jälle Riiga tagasi vedada, ja naine arvas, et teeks õige muuseumi. Mõeldud, tehtud! Naine korraldas asju, ja mulle on see ausalt öeldes juba teisejärgulise tähtsusega, kas need taiesed siin on või mitte. Mina olen looja.

Muuseumis on esindatud kunstniku kümneid taieseid, üks töömahukam kui teine.

Vidzeme ajaloolise regiooni Limbaži linna **TURISMIINFOKESKUSES** on väljapanek vanadest kodumasinatest, mis kohalikud elanikud ise vaatamiseks toonud.

Limbaži magnetid

Loomulikult on Limbaži turismiinfokeskuse töötajad kogu vanakraami, mille inimesed sinna toonud, kahe käega vastu võtnud. Mida kõike siin ei leidu! Kellad, telefonid, kirjutusmasinad, arvutusmasinad, raadiod, grammofoonid, pesumasinad, televisiorid ... Silme eest läheb kirjaks. Näituse vanim eksponaat – kellamehhanism – on vähemalt 300 aastat vana.

Ent lastele mõjuvat magnetina veel paarikümmend aastat tagasi kasutusel olnud kettaga telefon, mida nad üritavat tööle saada toksimisega numbrite peal. Nutitelefonides käib ju numbrivalimine just nii.

Ent Limbažis on ka Limbaži muuseum, seinamaalingud vanas raekojas, omapärsed Pilsi ja Gildesi tänavad, keskaegne loss koos vaatetorniga, loodusrada ja rand. Avastamist küllaga!

VT LÄHEMALT WWW.VISITLIMBAŽI.LV

Turismiinfokeskuse lähedal asub Limbaži muuseum, mis rajatud 19. sajandi algul ehitatud Riia Rae uude lossi.

FOTO: LIMBAŽI TURISMIINFOKESKUS

Jelgava uhkus

TÄNAVU 750. sünnipäeva tähistaval suuruselt neljandal Läti linnal, Zemgale ajaloolise regiooni pealinnal Jelgaval on, mille üle uhkust tunda.

El smalt võiks mainida 1574. aastal Kuramaa hertsogi Gotthard Kettleri käsul ehitama hakatud Püha Kolmainu kirikut, mida peetakse esimeseks taas ülesehitatud kivist luteri kirikuks Euroopas. Teise maailmasõja lõpuni oli see Zemgale suurim ja kõrgeim ehitis, mida kroonib renessansi stiilis torn.

Teine vaatamisväärsus on Lielupe ja Driksa jõe vahelisel saarekesel asuv Jelgava loss, kus praegu asub Läti Maaülikool ja mis ehitati 1738. aastal kuulsalt arhitekti Francesco Bartolomeo Rastrelli projekti järgi. Kuigi aegade voolus on loss üle elanud mitu tulekahju, taastati see uhke hoone 1937, ja 1961. aastal. Majas on 674 akent, 615 ust ja 669 ruumi.

Kolmas asjaolu, mille üle Jelgavas uhkust tuntakse, on uus jalakäijate Mitava sild, mis on Läti pikim – 152 meetrit. Selle läheduses, päris kesklinnas asub Pasta sala ehk Postisaar – heakorrasatud mitmeotstarbeline meelelahutuskeskus vabas õhus, kus saab nautida nii rahulikke jalutuskäike kui aktiivset puhkust.

Ja muidugi ollakse Jelgavas uhked siin sündinud andekate inimeste üle. Mainigem kaasvõitlajal Renars Kaupersit või juba meie seast kümne aasta eest lahunud näitlejannat Elza Radzina. Linlased on uhked selle-igi üle, et vaid paar aastat tagasi käis siin oma järjekordset kassamagnetit filmimas maailmakuulus Jackie Chan.

Jelgavlased on uhked, et nende kodulinna toodeti üle Nõukogudema kuulsaid RAF-busse.

FOTOD: JELGAVA TURISMIINFOKESKUS

Jelgava on üliõpilaslinn. Seda meenutab kõigile Karlis Iile skulptuur-purskkaev Mitava silla juures.

Üritused Jelgavas

- **4. mai** – Vabaduse püha. Rahvuslike relvajõudude paraad
- **9.–10. mai** – Läti talimäevad (Jelgava lossipark)
- **16. mai** – suvise turismihooaja avamine (Jelgava turismiinfokeskus)
- **16. mai** – muuseumide öö (Jelgava muuseumid ja turismiinfokeskus)
- **23.–24. mail** – IX rahvusvaheline liivaskulptuuride festival (Postisaar)
- **28.–31. mai** – Jelgava 750. sünnipäeva pidustused
- **30. mai** – IV Läti laulu- ja muusikapidu Jelgavas
- **6. juuni** – VIII keskealiste tantsijate tantsupidu
- **13. juuni** – «Merevaigu laulud». 2015. aasta lauluvõistluse lõppkontsert Võidu pargi laululaval
- **13.–14. juuni** – rahvusvaheline kassinäitus
- **27.–29. juuni** – kardivõistlused (Hertsog Jakobi väljak)
- **5. juuli** – Jelgava maakonna pidustused
- **17.–19. juuli** – «ProKart» kardivõistlused
- **25. juuli** – ansambli Brainstorm kontserttuuri esimene kontsert
- **29. august** – XV Läti pilma-, leiva- ja meefestival, pilmapakkide paadiregatt
- **5. september** – 5. metallifestival

FOTOD: JELGAVA TURISMIINFOKESKUS, VERNI LEIVAK

JELGAVA LOSS on koht, mida turist kindlasti külastama peab. Lisaks imetabasele Rastrelli arhitektuurile, sadadele ustele ja akendele on tähelepanuväärne ka selle keldrikorrus.

Sarkofaagid ja kummitus Jelgava lossis

Endises Kuramaa ja Zemgale hertsogi residentsis asub tänapäeval küll 1939. aastast Läti Maaülikool, kuid üliõpilaste hulga – neid on kokku 4000 ringis – vaatamata saab selles hiigelsuures, 129 375 ruutmeetril laiivas hoones vabalt ringi vaadata. Muide, kõige rohkem kohtabki majas uudishimulikke eestlasi ja leedulasi, ent tihti leiavad siia tee ka itaallased, kuna arhitekt oli nende rahvusaaslane, samuti prantslased, sest siin elas kunagi viie aasta vältel kuningas Louis XVIII koos oma õukonnaga.

Räägitakse, et ta tegutseb lossis juba hertsogi aegadest, kuid kes ta selline on, pole teada.

Keldrikorrusel asub aga väike väljapanek lossi ajaloo, selle vahetus läheduses on hauakamber, mille suurimaks aardeks on 1587. aastast pärit Kuramaa esimese hertsogi Gotthard Kettleri sarkofaag. Ent sarkofaage, mida saab kahe euro eest vaadata 1. maist 31. oktoobrini, on rohkemgi. Tõsi, paljusid neist on ka rüüstatud.

«Kõik nad on originaalid,» rõhutab muuseumi ja hauakambri perenaine Ginta Linite. Muide, Linite kinnitab, et majas kummitab. «Helesini-

ne daam «elab» teisel korrusel keemiakateedris. Ega ta seal tudengeid taga aja, aga öhtuti, kui nad kes teab mitmendal järeleksamil vastavad – neil seal toiduvalmistamise tehnoloogias on keemial väga oluline koht – on teda korduvalt helesinise udukoguna nähtud,» naerab ta.

«Räägitakse, et ta tegutseb lossis juba hertsogi aegadest, kuid kes ta selline on, pole teada, ja arvatakse, et temaga on juhtunud mingi traagiline õnnetus.»

Jelgava külastajaid ootab ees **TÕELINE ÜLLATUS:** linnas elab 57 metsikut kabjakandjat!

Söök haljal künkal kari hobuseid ...

Metsikud kabjakandjad saabusid Jelgavasse 2007. aasta augusti lõpul Hollandist ning nende eest hakkas juba toona hoolt kandma kohalik mees Einar Nordmanis, kelle sõnul on hobused konik polski tõugu. «Nad on przevalski hobuse lähimad sugulased,» täpsustab ta.

Nordmanis ütleb, et Hollandiski elavad sedasorti hobused sama moodi, kuid väga suurte, lausa tuhandepaalist karjadena.

Idee loomad Jelgavasse 70-hektarilisele kesklinna jõgedevahelisele poolsaarele tuua pärines Hollandi fondilt ARK Nature ja Läti loodusfondilt. Tänaaks on 16 hobusest saanud loomuliku paljunemise teel 57, aga vahel, tunnistab Nordmanis, tuleb neile siiski appi tulla.

«Esimene talv osutus meeldivalt pehmeks, polnud mingeid probleeme, aga kui talv tuleb karm, siis toon neile heina,» selgitab ta oma rolli. «Eriti raske talv oli 2013. aastal, kui külm kestis aprilli lõpuni – lume sulades tekkis suur üleujutus ning üks noor hobune hukkus, vajudes kraavi. Kui ta leidsin, oli juba hilja.»

Sööta ostab mees ise, aga mitte enda, vaid Euroopa raha eest, lisab ta muigamisi.

FOTO: JELGAVA TURISMIINFOKESKUS

Turistidelgi on võimalik loomi üsna lähedalt jälgida. «Aga iseseisvalt ma nendega suhelda ei soovita,» märgib loomade hooldaja. «Nimelt võivad nad võõrastest inimestest valesti aru saada. Kuigi loomult on nad äärmiselt sõbralikud, võib juhtuda, et võivad kogemata jalgadele peale astuda, ja see on päris valus kogemus.»

Seepärast on huvilistel soovitatav jälgida kabjalisi pigem aia tagant või uurida neid lähemalt koos giidi ehk Einars Nordmanise endaga, helistades talle numbril +372 2026 4343. Vastu võtab ta

kuni 50-liikmelisi grupe. Eriti kaunis pidi haljal poolsaare aasal olema kevadel lilledel õitsemise aegu – lillemeri ja metsikud hobused mõjuvad lausa meelilendavalt.

Muide, hea tahtmise korral olevat neid loomi võimalik ka kodustada – kaks juba elavatki talis. Nordmanis sõnul võib ta aga müüa vaid veidi punakaid, mitte tõupuhtaid hallikaspruune hobuseid.

VT LÄHEMALT
VISIT.JELGAVA.LV

FOTOD: VERNI LEIVAK

MUUTMAKS Jelgavat ja Jelgava maakonda turistidele veelgi apetiitsemaks, saab linna neljas toidukohas maitsta ainult siin valmistatavaid toite.

Jelgava tunnusroad viivad keele alla

Jelgava ametikooli toidulabori kokanduse eriala õppejõud Aina Tāluma ja Ligita Ziemele panid koos õpilastega pead kokku ning nüüdsest saab linna kolmes toidukohas – restoranis Hercogs, restoranis Tami Tami, bistros Silva ja Istaba pubis – mekkida roogasid, mis võiksid omaaegset Kuramaa hertsogiriigi pealinna kõige paremini iseloomustada. Just hertsog Jakobi valitsemisajal selliseid roogi valmistatigi.

Isuäratav praad «Hertsogi puri» («Hercoga bursa») koosneb marineeritud ja ahjus küpsutatud sealihatükist, mida on eelnevalt hoitud spetsiaalses õllega mait-

sestatud marinaadis ning seda pakutakse sõjale karameeliseeritud hapukapsa, röstitud aed- ja juurviljade, mustikate, õunakastme ja mädarõikaga. Uskuge, see viib keele alla!

Magustoit «Charlotte'i suudlus» («Šarlotese skūpsts») koosneb muna-kohupimakkreemist, želeest ja vahust, mis valmistatud kahest erinevast mahlast ning juurde pakutakse värskeid marju. Kerge ja mõnus suvine magustoit, mis pole samas liialt magus.

Kuna Jelgava on kuulus toidu poolest, milles kasutatud astelpajumarju, siis kuulub komplekti ka värskendav jook, mille põhikomponentid ongi astelpajumarjamahl.

31. maini kestab Jelgavas «Maitsemeelte tuur». Tutvudes Jelgava oluliste paikadega ja nautinud «Hertsogi purje», «Charlotte'i suudlust» ja astelpajujoogi ning kogunud vastavasse voldikusse templeid, saab selle vahetada suveniiri – linnasümboolikaga kuumuskindla fondüünõu vastu.

VT LÄHEMALT
WWW.VISIT.JELGAVA.LV,
ALAJAOTUS «TEMAATILISED PAKKUMISED».

FOTO: JELGAVA TURISMIINFOKESKUS

Tõuse kirikutorni tippu!

Riialt 41 km kaugusel asuva ja enam kui 60 000 elanikuga Zemgale pealinna Jelgava üks olulisi vaatamisväärsusi on selle keskel asuv Püha Kolmainu kiriku torn, mille esimesel korrusel asub ka kohalik turismiinfokeskus. Teises maailmasõjas hävis suur osa kirikust, mida märgib praegu kontuurina torni ümber asuv punasest kivist laotud tänavakate. Torn renoveeriti Euroopa Liidu toel ja avati 2010. aastal. Turismiinfokeskusest ülespool – kolmel korrusel – asub kohaliku elu tutvustav kaasaegne muuseum, kaheksandal korrusel Prantsuse restoran ja päris tipus, 37 meetri kõrgusel on vaateplatvorm, kust avaneb ümbruskonnale hingemattev vaade.

Muuseumis on muuhulgas mitu interaktiivset väljapanekut, milles külastajad saavad lihtsalt ekraani puudutades ise osaleda – tutvuda saab Läti presidentide elulugude, Jelgava sümbolite ja ajalooliste sündmustega, Zemgale rahvarõivaste muustritega. Lõpuks võite omandatud teadmisi kontrollida interaktiivses mäng-viktorinis, mida valede vastustega lõpetada pole lihtsalt võimalik.

Tornis kasutatakse korrusel korrusele liikumiseks ka lifti, nii et tippu saamiseks suurt vaeva nägema ei pea. Ja muide, turismiinfokeskusest saab täiesti tasuta saata sõpradele linnavaate ja eestikeelseste kirjadega elektroonset kaarti.

Kes satub Jelgavasse 16. mail, see teadku, et just sel päeval avatakse seal turismihooaeg – tutvustatakse uusi pakkumisi ning saab osaleda ekskursioonidel nii Jelgavas kui ka selle ümbruses.

VAATA LÄHEMALT WWW.JELGAVA.LV,
WWW.VISIT.JELGAVA.LV, FACEBOOK.COM/
JELGAVATIC, WWW.DRAUGIEM.LV/JELGAVAV,
WWW.JELGAVASVESTNESIS.LV

Jurmala keskel asuvas **LINNAMUUSEUMIS** saab aimu elust selles kuurordis alates 19. sajandist, muuhulgas saab uurida, millist rannariietust seal läbi aastate on kantud.

Rannamõnud tinatükkidega seelikus

FOTOD: JURMALA LINNAMUUSEUM

VAATA KA WWW.TOURISM.JURMALA.LV

Jurmala Spa hotell kutsub

Võrratu männimetsaõhk, mere lähedus, Riia mereäärne rahulik miljöo meelitavad puhkajaid igal ajal. Suurim mugavus sõltub õigest hotellivalikust.

A photograph of three young women in swimsuits standing in a swimming pool, each holding a blue inflatable ring. They are smiling and looking towards the camera. The background shows a poolside area with some foliage and a building.

Fotod: Kaspars Gardā

«Armastus või raha». Kaasagne efek-
ne lavastus on meelelahutuslik, samas
paneab võib-olla inimese juurdlema:
mis on elu mõte? Mida valida – kas
võim ja raha või täita oma elu armas-
tusega? Võimalik on ühendada mee-

Jurmala Spa hotell – see ei ole üksnes hotell, vaid koht, mis töötab olla teie lemmik pikkadeks aastateks, kuhu on hea uuesti ja uuesti tagasi tulla. Siin on iga teie soov kui ettemääratud.

***Hotel Jūrmala Spa –
rahulik ja lõõgastav puhkus***

- ✦ Majutus mugavas hotellitoas
- ✦ Kosutav ja tervislik hommikubuffee
- ✦ Sauna - ja basseinikeskuse külastus

- 👉 Kevadised Spaa rituaalid
- 👉 Spaa - ja iluhooldus protseduurid
- 👉 Päeva spaa sooduspakkumine alates 45 EUR

Hea võimalus tõeliseks puhkuseks!

Hind kehtib kuni 31.05.2015

www.hoteljurmala.com

Loetud kilomeetrite kaugusel Riist ja Jurmalast asub üks Läti neljast rahvusparkist – **KEMERI RAHVUSPARK**.

Linnuparadiis ja mõnusad matkarajad

Kemeri rahvuspark loodi 1997. aastal hoidmaks loodust ja kultuuriajalugu ning edendamaks turismi ja keskkonnaharidust. Pargi uhkuseks on sealsed sood, soomets, suurepärase mineraalvesi, mis tõuseb allikadena maapinnale umbes 30 erinevas kohas ning linnuriik, mis tänu Kanierise ja Sloka järvedele on eriti liigirikas, aga ka imekaunid luhad metsikute hobuste ja lehmadega.

Kemeri rahvusparki info- ja juhtimiskeskus asub aga nn metsamajas («Meža maja»), mis ehk televaatajatele nõukogude ajal valminud teleseriaalist «Sherlock Holmes ja doktor

Watson» tuttav ette tuleb – paljud välisvõtted tehti just metsamajakese ümbruses. Majas tegutseb ka loodushariduskeskus, mille juhi Agnese Balandinaga kiiresti jutule saame. «Minu perekonnanimi tähendab umbrohtu,» muigab loodushuviline naine.

Kõigepealt mainib ta Kemeri lähedust pealinnale – 40 kilomeetrit läbib ju poole tunni- ja ning kes tuleb rongiga, saab samuti ruttu kohale. Poolteist kilomeetrit jaamast pole ometi mingi probleem.

«Kemeri rahvusparki iseloomustab väga eriline maala, mis pakub võrreldes pealinna káraga tõelist vaikust ja võimalust loodust vaadeldes enesesse süüvida,» mainib Balandina.

36 000 hektarit puhast õhku ja vett. Järvede ning järvekeste hulka on keeruline isegi kokku lugeda – soos on neid ju sadu. Lisaks varem mainitud kahele suuremale merelähedasele järvele, mida võib lugeda linnuvaatlejate paradiisiks, pälvib teenitult tähelepanu ka metsamajakesele üsna lähedal asuv Valguma järv. Selle sügavuseks on mõõdetud 27 meetrit ning see on eriti populaarne õngemeeste seas.

«Samas pole siin ainult kauni looduse nautimise koht, suurt tähelepanu pöörame ka turismile,» rõhutab ta. «Teeme tihedat koostööd turismifirmadega, teame vastastikku, millega tegeleme ja vahel korraldame toredaid üritusi koos. Loodushariduskeskus organiseerib kevadel ja oktoob-

Oleme tuntud ka oma nahkhiireõhtuga, mis toimub juulis.

Rahvuspargis elavad isegi metsikud hobused.

Mõnus mudavann kulus ära ka 82 aastat tagasi. FOTOD: KEMERI RAHVUSPARK

ri esimesel nädalal linnuvaatlemise päevi, kuid oleme tuntud ka oma nahkhiireõhtuga, mis toimub juulis – sel kuul on neid meil eriti palju näha. Sel õhtul korraldame loenguid täiskasvanutele, lastele aga pakume nukuteatri etendust ning loovates õpitubades osalemist.»

Aastaajale vaatamata ootavad kõiki matkateed. Rongiga tulles ongi õige alustada jalutuskäiku metsamajakese juurest Slokase järve suunas, edasi juba mere poole ning ühtlasi saab tutvuda nii looduskanniste kohtade kui kultuuriajaloo- ga. Alati võib tulla ka jalgrattaga, sest võimalusi ringi sõita on palju ning siis näete tunduvalt rohkem. Suvel saab ratast juba rongijaamast laenutada.

«Meil on jalgrattateed selgelt välja märgitud. Alustada saab 5-, 7-või 10-kilomeetrise teega, ent kombineerides võib teekonna pikkuseks olla üle 30 kilomeetri,» tähendab Agnese Balandina.

Muide, metsamajake on meelisaigaks ka tondipiüdjatele. Kui- gi teda pole keegi oma silmaga näinud, on teda paljud kuulnud. «Ta lihtsalt jalutab ringi,» selgitab loodushariduskeskuse juht. «Olen tihtipeale hilisel õhtutunnil ihuiki kontoris olnud ja teadnud, et kedagi teist siin pole, kuid kuulnud kedagi ringi kõndimas ning ukse sulgemas. Meeskolleegid arvavad, et tegemist on naisega, naised aga, et mehega – keegi seda põhjenda- da ei oska, lihtsalt tekib selline tunne. Õnneks pole ta kuri tont, elab siin oma elu ja kogu lugu.»

VT LÄHEMALT WWW.DABA.GOV.LV/
KEMERI, WWW.TURISMS.TUKUMS.LV,
WWW.TOURISM.JURMALA.LV

Lastel on siin põnev, ja täiskasvanutel ka. Kauni looduse ja muinasjutude kooskõla on selles **LOODUSPARGIS** nakatav!

Tere tulemast Tervete loodusparki!

Tervete maakonnas asuv Tervete looduspark on parim ja kõige sõbralikum koht lastega peredele. Pargiala laiub üle 1200 hektari ja kolmandiku sellest hõlmab muinasjutumaailm. Siin on endale elukoha leidnud nii puuskulptuurid kui ka elusad läti kirjaniku Anna Brigadere muinasjutte ja lugude tegelased. Küllastajate lemmikkohad, mille läbikäimiseks kulub vähemalt kolm tundi, on muinasjutumets, atraktsiooniväljak «Lontkõrva aas» ja Päkäpikumets. Territooriumi katab suuremate ja väiksemate radade võrgustik, mida on mugav läbida nii jalgsi, rattaga kui ka lapsevankriga. Tervete looduspark on nimetatud parimaks Euroopa turistide sihtkohaks Lätis.

Muinasjutumets

See Tervete loodupargi osa on muinasjutte ja lugude poolt kõige rikkam ning tekitab erilisi tundeid igatühes – tuleb vaid osata näha maailma läbi laste silmade. Metsas on palju elanikke, seepärast käib siin pidev sagimine. Nõialaanes hullab ehtne Laenõid, puudel aga lõsuvad nahkhiired ja ämblikud. Vanapagana lapsed – väikesed paharetid – mängivad peitust. Korra ja rahu eest vastutab Metsakuningas – võimukaim muinasjututegelane. Tema õukonnas võivad küllastajad kohata pirtsakat printsessi Kuldsekest ja jalga proovida kuldkingakest.

Ümber Muinasjutumetsa lookleb Metsaema rada, kus värvilised stendid tutvustavad loomi, puid ja taimi, seeni, kive ja loodusnähtusi. Siin elab lisaks koprale, oravale ja jänesele ka teisi loomi, kes alati rõõmustavad iga külalise üle.

Tervete looduspark on suur ja seal müttamiseks kulub kindlasti terve päev. FOTOD: TERTETE LOODUSPARK

«Lontkõrva aas»

Selles Tervete looduspargi osas keerleb elu kõige kiiremini, sest sagin ja naer ei lõpe enne hilisõhtut. Põialpoisi või Lontkõrva rajal liikudes saab ronida, hüpata, kiikuda ja takistusi ületada. Eriti köidavad laste tähelepanu uhke Muinasjutuloss ja Labürint. Kui pärast rahmeldamist hakkab nälj näpistama, saab seda kustutada maitstva einega lähedal asuvas kohvikus Lontkõrva Laud.

Päkäpikumets

Millistes majades elavad päkäpid ning kus ja kuidas nad tööd teevad, võib näha ja teada saada Päkäpikumetsas. Kõik on teretunud külästama ka Päkäpikuaeda, kus Päkäpikuisa tutvustab oma töökojas muistsete puutööriista-

de kogu, mida ta ise kutsub helitaval tööriistaperekks. Päkäpiku- majas omakorda toimetab hoolas Päkäpikuema. Ta võtab suure kolde ees külalisi vastu, jutustab päkäpikkude kommetest ning jagab alati lahkelt mõnd tarkust. Kui pärast jalutuskäiku Päkäpikumetsas tekib soov mingi magusa pala järele, siis tasub sisse põigata suvekohvikusse Surimuri. Seal leiab igaüks endale midagi suupärast.

Külastajad, kellel on rutt või kes tunnevad end pärast jalutuskäiku värskes õhus väsinult, võivad jätkata seiklust pargis Muinasjuturongiga. Erilist rõõmu pakub see lastele. Põnevast sõitu mööda parki on võimalik nautida ka jalgrattaga, pealegi on paljud rattad lasteistmaga varusta-

tud. Üle sihvakate mändide kõrgub Läti suurimaid puust vaate- torne, seetõttu on Tervete loodus- parki ja selle lähiümbrust võimalik vaadata ka ülevalt.

Keskkonnaõpetus

Juba enne Tervete looduspargi rajamist oli selle loojatel soov inimesi, eelkõige koolinoori harida. Õp- pematerjaliks on teadlikult kujundatud loodus, infoplakatid, loodusrajad ja üritused, mis õpetavad, kuidas luua sidet metsaga, näha metsa ilu mis tahes aasta- ajal või kellaajal, arendada hoo- livat suhtumist loodusesse, eriti aga mõista metsas toimuvaid protsesse. Tervete loodusepar- gis pakutakse õpilastele harivaid õppekursusi loodusgiidide juhendamisel.

Lastele korraldatakse suvel alalõpmata vahvaid ettevõtmisi.

Päkäpikuisa lastele liidseid töövõtteid õpetamas..

Et ennast parki mitte kaotada, on hea vahetevahel kaardile pilk peale heita. Kes aga väsib, saab ringi sõita isegi minirongiga!

Rezekne maakonnas Lubāna järve kaldale jääv **VEETURISMIKESKUSE BÀKA** asukoht meenutab kangesti Matsalu looduskaitseala.

FOTOD: REZEKNE TURISMIINFOKESKUS, VERNI LEIVAK

Bàka ja linnud

Lindide laul, vaikus, suvel ka sportmängud ja aktiivne puhkus – see iseloomustabki Bakat.

VT LÄHEMALT BAKA.REZEKNESNOVADS.LV

S!GULDA
KÕIDAB

WWW.SIGULDA.LV

S!

Kuramaa tuultes ja tormides karastunud **DZINTARS ZAMARITIS** saab mereäärses Pavilostas eluga hakkama vaatamata sellele, et värsket kala suitsutamiseks on vähevõitu. Ometi peab ta oma ametit juba mitmendat põlve.

Mees, keda leitakse lõhna järgi

Kalamehe ametit on Dzintars Zamaritis pidanud oma viisteist aastat, kala suitsutamisega on ta tegelnud aga märksa kauem. Tema koduüel asuva külmsuitsuahju ehitas juba tema vanaisa.

Miks te nõnda vähe kalamehena tegutsenud olete?
Elu on teinud oma korrektiivid. Algul saime palju kala, nii palju, et seda polnud kusagile müüagi, ja siis hakkasingi ise väikestviisi suitsutamisega tegelema. Suitsutamise ettevalmistööd nõuavad palju aega. Kuni olin noor, sain veel kenasti neid töid ühitada, aga vanana on see raske. Seepärast oleni nüüd pigem suitsutamisele pühendunud.

Agal kalal käite ikka ka?
Noh, ainult oma lõuks ja isiklikuks tarbeks.

Kala on meres palju?
(Ohkab.) Alles hiljuti tõmbasime välja lesta, aga nüüd hakkas lesta just kudema. Hetkel on päevakorral tursk ja lõhe. Nimetame teda jäälõheks, kevadel pole ta ennast just väga rasvaseks söönud.

Selle lõhe, mida täna küpsetate, püüdsite samuti ise?
Ei, nii suureks hulgaaks pole mul litsentsi – ostsin vanadelt kolleegidelt. Õigupoolest on kalamehi väga vähe järele, ainult neli paati on jäänud, millel merepüügilmiit olemas. Ülejäänud on kõik oma paadid tükkideks lõiganud – ka selle eest saab head raha – ja kuhugi Euroopasse tööle läinud.

Eks mul endalgi ole see kaplütük pigem suvine hobi, eeskätt mõeldes turistidele, kes siin käivad. Kolm kuud, ja siis on kõik. Minu eripäraks on, et suitsutan ainult värsket kala, mitte nii nagu kalakombinaatides. Kõik on lihtne.

Kuidas inimesed teid leiavad?
(Naerab.) Suitsulõhna järgi! Ei noh, tõsiselt. Siin minu maja kõrval asub päris mõnus hotell. Ah, kui palju olen ma tegelikult mõelnud, et viskan parem jalad seinale ja enam sellega ei tegele, aga rahvas tuleb ja küsib – nii et tahad või mitte, aga ikka ja jälle tuleb mugavustsoonist välja tulla.

Millage teid kalasuitsutamine võlub?
Ema suitsutas, vanavanemad suitsutasid ... Ilmselt on see kalasuitsutamise lõhn.

Ehk ka suitsukala maitse?
Ütleme, et olen hulga kala suitsetanud ja sõidan Valmierasse või Riiga müüma. Näiteks mõnele jaanipäevapeole või muule üritusele. Ja siis tulevad vanad lätlased minu juurde, söövad ja õhkavad, et näe, noorus-aeg tuli meelde ... Suitsulõhn ja kuum kala ...

Dzintars Zamaritis ostab kala kokku kohalikest meestest, harva käib merel ka ise. Oluline on, et suitsutamisele minev kala oleks täiesti värsk.

Varem suitsutasid paljud, sest laevu oli palju ja kala jagus kõigile. Nüüd on kalaga ausalt öeldes kitsas käes. Mul tuleb aeg-ajalt ka diplomaat olla. Noh, näiteks tuleb kalur, kaks-kolm kasti lesta kaasas. Pigistan siis hambad risti ja ostan kõik ära, sest talle pole kasulik kastitaisi ükshaaval müüa – ta peab ju siis jälle ostjat otsima hakkama. Vahel tulen omadega vaid ots-otsaga kokku, ei mingit kasumit, aga see-eest sain kala ...

Kui palju siin Pavilostas praegu rahvast on?
Varem elas 1200 inimest, aga praegu – kui palju paberite järgi on, ma isegi ei tea. Praegu käib siin restruktureerimine. Me ei olegi enam pavilostalased, meid loetakse kogu Pavilosta vallaga kokku, alates Labraksast ja lõpetades Plocega, mis asub siinpool Liepajat.

Vabandan väga, aga jämedalt väljendudes on kalur minu meelest nagu prostituit.

Kalureid on ikka väga väheks jäänud ja noori pole üldse. Mõni on lootnud, et ehk pojad jätkavad traditsiooni, aga ainult üks on siia pidama jäänud, kõik teised on kusagil maailmas laiali. Ning merelkäimise litsentsi omanikke on ikka eriti vähe. Sul võib see litsents olla, aga kui sellest loobud, siis hiljem seda enam tagasi ei saa. Meil, nagu ütlesin, et on kalureid neli, aga tean, et mõned on ka Liepajas ja Ventspilsis.

Selle külmsuitsutusahju ehitas Dzintarsi vanaisa. FOTO: VERNI LEIVAKS

Õnneks võib kala püüda oma tarbeks, aga kaugemale kui kaks meremiili minna ei tohi, püüda võib vaid kalda lähedalt. Vabandan väga, aga jämedalt väljendudes on kalur minu meelest nagu prostituit. Elab samasugust elu. (Naerab.) Vaa, tab ja ootab, milline saab tuleb. Ja saak võib ka olemata olla ... Aga nõnda on alati olnud. Seepärast on tööpõhi all ka vanal kõnekäänul: kalamehele pole aastad vennad. Kunagi ei või kindel olla, kas ka järgmisel aastal mingitki saaki saad. Merepõhi on tänu suurtele laevadele segipööratud ja segi on pööratud ka kohad, kuhu on kalad kudenud. Viimastel aastatel on tekkinud uus probleem. Suured takerid on endaga kaasa toonud ühe võõrliigi, kes minu teada on pärit Aasovi merest ja kes on Läänemeres suurepäraselt kohandunud. Need on musta värvi kalad (läti keeles grun-dulis), mustad nagu mehaanikud, liha on magushapu maitsega, elavad parves ja söövad kõike, mida vähegi süüa annab ja arvata võib, et varsti kaob ka lesta. Mullu juunis üllatusin, kui sain teada, et neil puudub hirmurefleks – tormi ajal, kui tekivad suured lained, ei lähe nad sarnaselt teiste kaladega kuhugi sügavemale, vaid jäävad kalda äärde, nii et eelmisel aastal võis neid rannast paksu kihina leida. Nad olid merest lainetega välja visatud! Igal aastal tuli siikanti kudemata tuulehaug, aga enam ei tule, sest meri on võõraid kalu täis ... Juba kolmandat aastat pole neid siin eriti näha. Nii et ametnikud võiksid kabinetis istumise asemel midagi lõpu-de lõpuks ette võtta, mitte ainult pläägutada. Andku vahendeid, et võõrliik välja piütaks.

Agal kui inimesed talle siia talu külla tulevad, mis see lõbu maksma läheb?
Noh, kui on näiteks viis inimest, siis 5 euro eest saab nii süüa kui suitsutamist vaadata. Selleks kulub kaks tundi. Vahel tulevad lausa suured ekskursioonibussitüübid – aga siis oleme ikka telefonitsi enne kokku leppinud, mis kell ja mitu inimest tuleb. Siis teen kõik selleks ajaks juba valmis, kui rahvas saabub.

Kala on imelik olevus – kuumalt ühe, külmalt hoopis teise maitsega. Kui rahvas käib, möödub suvi minu jaoks nagu üks hetk. Ja ma arvan, et jumal on olemas. Nii kaua, kui olen selle asjaga siin tegelnud, pole kunagi olnud kala nii vähe, et ma poleks saanud seda töödelda. Konkurente mul pole. Üks siinne kalur suitsutab kala ise ja tööstuslikult, aga Euroopa seadused lubavad seda teha vaid elektriga.

Kes selle ahju ehitas?
Vanaisa, vähemalt 50 aastat tagasi. Aga kuumsuitsuahi on tavaline. Umbes viis aastat tagasi korraldati Lätis niisugune õpitubade jada, kus õpetati vanu põllumajanduse ja kalapüüdmise võtteid – seoses sellega käis hästi palju külalisi. Õpiti ja vahelduseks lauldi vanu laule. Talv oli juba käes, aga kõik tundsid ennast ülihästi. Ütlen tulijaile alati, et eks me kõik saa suitsutamise-ga hakkama, aga kõige tähtsam on ikkagi värsket kala.

VT KA WWW.FACEBOOK.COM/ZVILNIS VOI HELISTA OTSE DZINTARS ZAMARITISELE NUMBRIL +371 2919 0745

Kvaliteetsed seiklused Ventspilsis!

Seikluspargi pisikülatajaid rõõmustab laste autokool, kus sõidetakse Ventspilsis tänavaid ja hooneid kujutaval maketil.

Trampliinpaat, mis asub veereservuaari kõrval, tõmmatakse üles ning lastakse vaba langemisega lahti. Paat kihutab spetsiaalset trassi pidi basseini, pärast tõmmatakse tagasi startipositsioonile.

Purskkaevude tsoon, 36 valgustatud purskkaevu. Külatajad võivad muuta 10 purskkaevu töörežiimi.

Ventspils on Läti turistide üheks meelissihthokaks, ning seda teenitult, sest tegemist on ju Läänemere rannikul asuva väga hoolitsetud, nüüdisaegse ja õitseva linnaga, kus pered võivad nautida väga mitmekesiseid puhkevõimalusi.

Ventspils üheks atraktiivsemaks ja külalisterohkemaks aktiivse puhkuse veetmise kohaks on Ventspils Seikluspark. Nimetatud seikluspark sai alguse suusamäe rajamise ideest, mille teostamiseks loodi Ventspils linnaserva unikaalne tehissuusamägi – **Lembergi kaabu**. Suviti tegutsevad suusamäe nõlvakul ja jalamil mitmesugused atraktsioonid, näiteks takistusribaga köietrass. Jõuline edasimineku toimus 2013. aastal, mil avati seikluspargi väikese tähega uus atraktsioonitsoon, ning sellega kaasnes külatajate arvu kiire ja järsk kasv. Seikluspargi rohkem kui kahekümne erineva atraktsiooni seast leiab igaüks endale meelepärast. Lapsi ja lapsevanemaid rõõmustavad **elektriautod** ja **täispuhutavad paadid**. Ekstreemsemate seikluste ihaldajad võivad närvikõdi rahuldada **trampliinpaadiga** – see teeb 9 m kõrguselt estakaadilt vaba langemisega sõidu. Lisaks uuematele atraktsioonidele võib **meelt lahutada «Kassiraja» ja «Mõmmiku» köietrassidel, Tarzani hüpetega, värvi kuulimänguga, katapuldiga, kummilohistusrajal, mehaaniliste rodeo-pullidega, täispuhutaval atraktsioonil «Lõbus majake» ja batuutidel**. Võib rentida lumelaudu ja tõukerattaid. Täpsema teabe saamiseks külastage Ventspils Seikluspargi kodulehekülge. Ventspils Seikluspark pälvis Läti parima müüja tiitli, mis kinnitab seikluspargis pakutava kvaliteeti ning esmaklassilist teeninduskultuuri.

Täispuhutavad paadid ühes veekahuritega. Neis võivad üheaegselt olla laps ja lapsevanem.

8 elektriautot sõidavad piiratud väljakul. Kõrge seljatoega istmed, ohurihmad, 2 juhthooba. Kokkupõrkel jääb auto 2-3 sekundiks pöörlema.

Seikluspargi mäelt avaneb imeliis vaade üle männilavade – mitte ainult Läänemerele, vaid ka skulptuurile «100 aastat Kuramaa punahirvi».

FOTO: LUDZA TURISMINFOKESKUS

Latgale piirkonna tõeliseks pärliks võib pidada omapärast ja külalislahkeid inimesi täis **LUDZA** linna, mida mainiti esmakordselt 1177. aastal.

Ludza – Läti vanim linn

Riist 287, Eesti piirist 170 ja Venemaa piirist 40 kilomeetri kaugusel asuv Ludza on põnev paik. Siin elav rahvaski – latgalid – on põnevad. «Käime tih-ti setudel külas,» avaldab Latgale turismiasotsiatsiooni juht Li-ga Kondrate. «Setud sarnanevad latgalitega päris tugevasti. Võiks isegi öelda, et oleme ühe rahva kaks osa.»

Nõukogude ajal elas Ludzas pisut alla 20 000 inimese, nüüd on neid ametlike kirjade järgi üle 7000, aga Kondrate arvates on tegelikult 6000 ringis ning lät-lasi neist alla poole. Arvukalt on esindatud poolakad, venelased, ukrainlased, valgevenelased, aga isegi sakslased.

Võib-olla olete kuulnud Ludza eestlastest? Minu vanavanaisa oli samuti eestlane.

«Võib-olla olete kuulnud Ludza eestlastest? Näiteks mi-nu vanavanaisa oli samuti eest-lane,» räägib Kondrate ja lisab, et mullu ja tunamullu külasta-sid linna Tartu ülikooli teadla-sed, kes tegid kohapeal interv-juusid ja uurisid, mis Ludza eest-lastest saanud on. Kui palju neid järel on, ei tea, aga sada aastat ta-gasi olnud linnakese ümber um-bes 50 kogukonda – nendes küla-des ja taludes räägiti ainult eesti keelt. «Isegi minu vanaema isa oli puhas eestlane ja kogu pere rääkis eesti keelt, aga keeleoskus kadus nõukogude ajal ühe põlv-

konnaga,» teab naine. «Samas – läti ajal käisid siinkandi kooli-des lapsed, kes ei osanud peale eesti keelele ei läti, vene ega lat-gali keelt.»

Eestlasi oodatakse Ludzas-se tänagi väga. «Esitaks asume teile ju päris lähedal ja reis siia kalliks ei kujune,» kinnitab Li-ga Kondrate. «Teiseks saate osa täiesti teistsugusest kultuurist, teistsugusest rahvast ning kind-lasti tunnetate, et milleski ole-me väga sarnased. Mentaliteet on meil üks.»

Kondrate sõnul saab Ludzas osa lidesest ristiusu-eelsest aja-loost, kui Ludza oli toonase väi-keriigi pealinn. See riik ulatus umbes 400 kilomeetrit Vene-maa suunas ja Polotskini Val-gevenes ning Ludzat läbisid olu-lised kaubateed, mis kulgesid

Läti ajal käisid siinkandi koolides lapsed, kes ei osanud peale eesti keele ühtki muud keelt.

mööda vett. Täna on siin lau-sa viis järve, mis kõik jõgedega lähedal asub linna tähtsaim, 1995. aastal taas üles ehitatud rooma-katoliku kirik. Küngast, mille ti-pus see asub, on aga läbi aasta-sadade pühaks paigaks peetud.

Kuigi Ludza elanikkond on drastiliselt kahanenud, et usu

Liga Kondrate, et Läti vanim linn on väljasuremisele määra-tud. «Tean väga palju noori, kes ütlevad, et nemad siit ära min-na ei taha – ei Riiga ega välis-maale,» räägib Kondrate. Töö-andjateks on tihti peale inime-se ise – on kalamehi (ümb-ruskonnas on kokku 150 järve), puidutöölajaid, õmblusettevõt-teid, pagaritöökodasid. Paljud pidavat valmistama pelmeene, kuid neid ja teisi lihatooteid te-hakse ka kohalikus Arioli liha-tööstuses.

Suvel peetavatest üritustest on olulisemad kaks. Ludza päe-vad, mis toimuvad tänavu 7.–9. augustini, ja suur Latgale laat 20. juunil, millega kaasnevad nii laulud, tantsud kui vanade käsi-tööoskuste ja võitluskunstide de-monstreerimine.

VT LÄHEMALT WWW.LUDZA.LV JA TURISMS.LUDZA.LV

Ludza käsitöölise ühenduse pealik Eriks Kondrats (loe temast ja vana-de latgalite elust lähemalt 10. aprilli Arterist) näitab, kuidas nägid välja vanad latgali mehed. Kõrval on näha latgali naise rahvariiet, mille val-mistamine moodustab ühenduse põhisissetuleku. FOTOD: VERNI LEIVAK

VT LÄHEMALT WWW.LUDZASMUSEUMS.LV

Ludza kohalikus **AJALOOMUUSEUMIS** saab tutvuda linna ajaloo-ga, hoone ümber asub aga miniatuurne vabaõhumuuseum.

Pilk Ludza kandi ajalukku

Ludza kohalikkude aja-loomuuseumi peetak-se Latgale vanimaks ja selle kollektsioon hõlmab nii arheoloogilisi lei-de, etnograafilist pärandit, fo-tosid, kunstiteoseid, rahvari-iideid jne.

Muuhulgas pakutakse küla-listele vaatamiseks Peterburis loodud interaktiivset videoins-tallatsiooni, milline nägi Ludza ordulinnus välja selle hiilgea-gadel.

Vaatajal tekib võimalus ot-sekui ise vanas kindluses oma-tahtsi ringi vaadata ning seal-seid elanikke jälgida.

Vabaõhumuuseumis saab teiste seas kaeda nii kohalikkude suitsutaret kui vana tuulikut.

Daugava-äärne **JEKABPILS** on veidi vähem kui 25 000 elanikuga linn Ida-Lätis Latgales ning sai oma nime selle asutaja, Kuramaa hertsog Jakobi järgi.

Jekabpils on justkui liitlinn

Linna esmamaini-mise aastal ehk 1670 oli Jekabpils pinnal Venemaalt pagenu suur va-nausuliste kogu-kond. Elanike etnilise koosluse moodustasid pelgalt venelased ja poolakad. Hiljem olid sinna te-retlunud ka sakslased, sest hert-sog ise oli sakslane, ja alles hil-jem saabusid linna ka lätlastest käsitöölised.

Jekabpils asub Daugava jõe vasakul kaldal, paremal asub Krustpils, linn, mis tegelikult Jekabpilsist tunduvalt vanem. Kuigi asutatud 1237. aastal, lii-deti see vasaku kaldaga ühtseks linnaks alles 1962. aastal. Siis, kui üle Daugava ehitati uus sild – kaht kallast ühendab see täna-päevalgi. Muide, esimene kahe linna vaheline sild sai valmis läi-nud sajandi 30ndate lõpul, varem ja vahepeal ehk pärast sõda ka-sutati laeva või praami.

Muide, Daugava on linna kor-duvalt ja põhjalikult üle ujuta-nud – nüüd on ehitatud selle väl-timiseks korralik tamm.

Krustpils, mis linna staatu-se sai alles 1920. aastal, tähenda-vat kohaliku turismiinfokeskuse töötajate sõnul risti või ristmik-ku. Võib-olla sellepärast – vähe-malt nii räägitavat – olevat seal-ne kindlus olnud algselt ristiku-juline. Võib-olla aga hoopis see-tõttu, et vanadel kaartidel tähis-tati seda kohta ristikesega.

Nõukogude ajal oli Jekab-pils oluline tööstuslinn. Siin asus Asote tehas, kus õmmel-di moodsaid jopesid, mida ise-gi välismaal valuuta eest müü-di, aga ka raudbetontoodete te-has, tellisetehas, mööblivabrik, suhkruvabrik, kus suhkru val-mistamiseks kasutati kohalikku

suhkrupeeti ... Tänapäeval ela-vad linnad suhteliselt erinevat elu, ehkki neid loetakse ametli-kult üheks üksuseks, ja tööand-jadki on ühised. Neist on järel mõned puidutöötlemise ettevõt-teid, rootslastele kuuluv õmblus-vabrik ning linnalähedane triko-taazivabrik.

Turistidele pakutakse vaa-tamiseks eelkõige kirikuid, sest neid on kokku kümme. Tähele-panuväärsemad neist on õige-usu- ja vanausuliste kirik.

Daugava on linna korduvalt ja põhjalikult üle ujutanud – nüüd on ehitatud korralik tamm.

Suvel leiab alati palju rahvast Jekabpilsis metsapargist – seal-sesse endisse dolomiidikaevan-dusse rajatud kunstjärve Radži äärsel puhkealal korraldatakse ka kontserte ning vabaõhudisko-sid. On laste mängu- ja võrkpal-liplats, jalgsimatkarada, kus ka-sulik eelkõige paljajalu kõndida, ning metsa all saab isegi doomi-not mängida.

Jaaniõhtul koguneb aga lin-narahvas Daugava äärde, et vaa-data kontserti jõeale ehitatud par-vel väga populaarne on ka Jekab-pilsil päev, mida korraldatakse augustikuus.

Kunstihuvilised on oodatud aga kesklinnas asuvasse eraga-lerisse Mans, kus saab vaadata Läti tuntuimate loojate taie-seid. Et galeriid pidada, on omanik tulnud pealtnäha veidi kummali-sele ideele – samadest ruumides leiab ka eksklusiiivse lõhnapoe.

Jekabpilsis on koguni kümme tegutsevat kirikut, linna sümboliks on ilves (skulptuur all vasakul) ja vanalinna väljakut ilmestab kaal (all paremal). FOTOD: JEKABPILSI TURISMINFOKESKUS

Baltvilla
VIESNICA HOTEL

Hotell Restoran SPA
Sinu romantiline SPA-puhkus

Pakkumised sisaldavad:

Keha üldmassaaži
Hommikusööki
Paadisõitu

Õhtusööki restoranis
Päikeseloojangut järve ääres
Puhkust järve ääres

www.baltvilla.lv
+371 67840640
info@baltvilla.lv

FOTOD: JURA STALLI

Kuramaal, Liepaja külje all 5000 elanikuga Grobina linnakeses tegutseb aktiivse puhkuse keskus ehk **VIIKINGITE KÜLA**, mille hooaeg algab maist ja kestab septembri lõpuni..

Grobina viikingitülas saab tundma õppida Kuramaa viikingite elu ja kombeid. Selga

proovida viikingite riideid, tutvuda nende kohta käivate legendidega ning puhata kas sõprade või kogu perega. Alande jöel saab sõita viikingite laevaga, õppida võitluskunste, vibuga lasta, laenutada paati, pida piknikku ja telkida.

Raimonds Reinis, viikingiküla juhataja, on veendunud, et viikingid siin 1300 aastat tagasi elasid. «Seda on ajaloolises kroonikas kirja pandud,» kinnitab ta. «Grobina kutsuti vanasti Seeburgiks ja siin elasid Rootsi päritolu viikingid. Siin oli neid terve koloonia.»

Nimelt on Grobina maa-põuest arheoloogiliste väljakaevamiste käigus leitud suur hulk vastavaid tõendeid, eeskätt valalt viikingite kalmistult. Leitud tõendavad, et elanikke oli lausa 9000 – Reinise sõnul oli tegu kolonistidega Gotlandilt. «Siin asus suur kultuuri- ja kaubanduskeskus ja aja jooksul viikingid ning kohalikud elanikud kürsid segunesid. Tihti on maetud skandinaavia tunnusnustega naisi, kellega on hauda kaasa pandud Kuramaa päritolu rõivaid ja muid esemeid,» räägib Reinis. «Kooos Islandi, Taani, Norra ja Saksamaa üritame pärseda UNESCO maailmapärandi nimekirja.»

Möödunud aastal, meenu tab Reinis, käisid Grobinas külas eestlased. «Saaremaal Salme külast, kust leti kaks viikingilaeva,» täpsustab ta. «Nüüd on meil käsil uhihe projekt, mille rahastamiseks pöördume euroliidu poole. Eestlased teevad viikingiteemalise küla ja meiega arendame enda oma edasi.» Oigem olekski Grobina viikingiküla viikingilaagriks nimetada. Selle rajamisega alustati 2012. aastal ning tegijaiks olid peaaesjalikult alpinismiga tegelevad noored, kellest on tänaseks sirgunud giidid ja aktiivse puhkuse korraldajad. Külastuste saabudes jutustavad nad esmalt paiga ajaloost, viikingite välimusest, riietusest, tegevusest ja kommetest.

Tänavu tulevad viikingielu rekonstrueerima ehk vanaviisi elamist proovima huvilised Leedust, Venemaalt, Taanist, Soomest, Inglismaalt ja USAst.

Kõige suuremat uhkust tunnevad viikingihuvilised aga kahe laeva üle, millega saab läbida sama teekonda nagu muistsed viikingid – mööda Alande jõe läbi Liepaja merele. «Viikingid ei ehitanud kunagi oma laagrit mere lähedale, sest oluoks ohtlik,» põhjendab Reinis. «Siit on aga jõe mööda mereni neli kilomeetrit ja tee peal saavad inimesed kuulata juttu kas läti, inglise või vene keeles.»

Reinise sõnul tuleks nendega enne saabumist kindlasti ühendust võtta, et kõik asjaolud täpselt läbi rääkida. Eriti soovib ta põhjalikku oist ettevõtmist «Seeburgi legend», mida muuhulgas ilmestavad tõrvikutuled ja kus telesaate jaoks on itkevad viikinginaised. Igal suvel – mai viimasel laupäeval – peetakse aga suurt Seeburgi festivali. Vanas kurside elupaigas lüüakse püsti muljetavaldav laagrit, kust ei puudu ka ajaloo, kultuuri- ja spordiprogramm, ning turistidele on sinna pääs tasuta. Tänavu tulevad viikingielu rekonstrueerima ehk vanaviisi elamist proovima huvilised Leedust, Venemaalt, Taanist, Soomest, Inglismaalt ja USAst.

Jurise Tallide külalislahke omanik Juris Kalita mainib esmalt, et ei tea, kust ta oma penenime sai. Igatahes, väidab ta, on Eestis on Kalita nimeline koht olemas – selle leidnud ta kaardilt. Täpsustame siis, et niisugune küla on tõepoolest Pärnu maakonnas, ehkki Juris arvab, et see on linn.

Vene ajal töötas Juris kohaliku kolhoosi peazootehnikuna, aga kui Nõukogude Liit kokku varises («minu abiga», rõhutab ta naerdes), ostis Kalita pere hobusetalli ja hobused ära. Aasta oli siis 1992. Kui terve esimese aastakümne tegeles pere sellega, et kuidagimoodi ots otsaga kokku tulla, et hõbused põõsõnõud oleksid ning head välja näeksid, siis pärast seda, kui vanem poeg täiskasvanuks sai ja isegi juunioride Euroopa meistrivõistlustel ratsutamises edukalt esinenud oli, sai temast ratsutamistreener. Kõik tundus minevat ülesmäge kuni 2007. aastani, mil algas majanduskriis.

«Pidime siis pead kokku panema, kuidas edasi,» tõdeb Juris. «Spordile ei saanud me enam finantsilistel põhjustel panustada ning otsustasime tegevusala täielikult muuta. Põõrasime põhimõtteliselt ratsaspordile selja ning näo inimeste poole, kes soovivad mõnusa ja aktiivset aega veeta.» Kiirelt mõistis Juris, et avar mängumaa ootab teda perepuhkuse segmendis – tavaliselt on ju nõnda, et seal, kus leiavad tegevust täiskasvanud, pole lastel midagi teha, ja vastupidi. «Nii püüdsimegi luua paika, kus end mõlemad osapooled hästi tunneksid,» selgitab peremees.

Toonane ajurünnak on vilja kandnud – läinud aastal külastas Jurise Talle 4500 inimest. Peasjalikult perekonnad Liepajast, kes olid ilmselt suusõnaliselt üksteisele talle kiitnud. «Nüüd on sellised lood, et mais pole meil ühtki vaba päeva,» ohkab Juris, aga õnnelikult.

Tema sõnul tähistatakse siin kõikvõimalikke laste tähtpäevi alates nime- ja sünnipäevadest, samuti tullakse tervete lasteaiaühemade ja klasksidega. Võib-olla lähed tänavugi nii nagu mulle, et poolest maist olid septembri lõpuni kõik päevad reserveeritud.

«Kõige tähtsamad on meil siiski hõbused,» kinnitab tallipidaja. Sukusid on praegu kokku täpselt veerandsada – kaksteist kuulub Kalita perele, ülejäänud on võõraste omad. Kes käib siin nendega ratsutamist treenimas, kes niisama sõitmas. Ka talvel.

Jurise Tallides pakutaksegi eeskätt hobustega ratsutamist, kaarikusõitu (vanaaegses kaarikus, millesarnast teist Lätis polevat ja millega teendatakse ka pulmalisi).

«Ei tea, miks ma varem Euroopa Liidult raha küsida hābenesin, võib-olla sellepärast, et pole kunagi kelleltki raha küsinud, aga eelmisel aastal võtsin end kokku ja kirjutasin projekti. Ja nüüd on täiskasvanutele, lastele ja noorukitele mõeldud seiklusrada valmis,» jutustab Juris. Tulekul on veel üks, eriti raskesti läbitav rada meestele, kes end proovile panna tahavad. Samuti on plaanis ehitada suur vaatlemistorn, et sealt linnulennult kogu Grobinale pilku peale visata. Muidugi on mõeldud neilegi, kes kõrgusest adrenaliini koguda soovivad.

Kui adreks kogutud, saab hoovile paigutatud telgis õllekest libistada ja seda vana retsepti järgi valmistatud mārjukest tuuakse siia 350 km kauguselt.

Tāhelepanu vāārib ka vana sepatōōkoda, mis asub hoovil 1947. aastast ja mida saab kasutada suvekōōgina, kus pakutakse spetsiaalset kauboisuppi. «Hobuseliha selles pole, kauboisid samuti mitte,» naerab Juris lõbusalt. «Aga liha on, ja raskeelda, meenutab see supp seljankat, hartšod või midagi muud. Rahvale igatahes väga maitseb. Täna keedame jälle 35 liitrit, homme 40 liitrit!»

Jurise juurest saavad tōōda ja hõbuseid laenutada kõik, kes soovivad. Seda vōōmalust kasutavad ka pulmalised.

FOTOD: JURA STALLI

Kuramaal, kaks ja pool kilomeetrit Grobinast Ventspils poole asub **JURA STALLI** ehk Jurise Tallid – paik, kus hobustega suhelda saab.

Veerandsada suksut ja kauboisupp

Jurise Tallide külalislahke omanik Juris Kalita mainib esmalt, et ei tea, kust ta oma penenime sai. Igatahes, väidab ta, on Eestis on Kalita nimeline koht olemas – selle leidnud ta kaardilt. Täpsustame siis, et niisugune küla on tõepoolest Pärnu maakonnas, ehkki Juris arvab, et see on linn.

Vene ajal töötas Juris kohaliku kolhoosi peazootehnikuna, aga kui Nõukogude Liit kokku varises («minu abiga», rõhutab ta naerdes), ostis Kalita pere hobusetalli ja hobused ära. Aasta oli siis 1992.

Kui terve esimese aastakümne tegeles pere sellega, et kuidagimoodi ots otsaga kokku tulla, et hõbused põõsõnõud oleksid ning head välja näeksid, siis pärast seda, kui vanem poeg täiskasvanuks sai ja isegi juunioride Euroopa meistrivõistlustel ratsutamises edukalt esinenud oli, sai temast ratsutamistreener. Kõik tundus minevat ülesmäge kuni 2007. aastani, mil algas majanduskriis.

«Pidime siis pead kokku panema, kuidas edasi,» tõdeb Juris. «Spordile ei saanud me enam finantsilistel põhjustel panustada ning otsustasime tegevusala täielikult muuta. Põõrasime põhimõtteliselt ratsaspordile selja ning näo inimeste poole, kes soovivad mõnusa ja aktiivset aega veeta.»

Kiirelt mõistis Juris, et avar mängumaa ootab teda perepuhkuse segmendis – tavaliselt on ju nõnda, et seal, kus leiavad tegevust täiskasvanud, pole lastel midagi teha, ja vastupidi. «Nii püüdsimegi luua paika, kus end mõlemad osapooled hästi tunneksid,» selgitab peremees.

Toonane ajurünnak on vilja kandnud – läinud aastal külastas Jurise Talle 4500 inimest. Peasjalikult perekonnad Liepajast, kes olid ilmselt suusõnaliselt üksteisele talle kiitnud. «Nüüd on sellised lood, et mais pole meil ühtki vaba päeva,» ohkab Juris, aga õnnelikult.

Tema sõnul tähistatakse siin kõikvõimalikke laste tähtpäevi alates nime- ja sünnipäevadest, samuti tullakse tervete lasteaiaühemade ja klasksidega. Võib-olla lähed tänavugi nii nagu mulle, et poolest maist olid septembri lõpuni kõik päevad reserveeritud.

«Kõige tähtsamad on meil siiski hõbused,» kinnitab tallipidaja. Sukusid on praegu kokku täpselt veerandsada – kaksteist kuulub Kalita perele, ülejäänud on võõraste omad. Kes käib siin nendega ratsutamist treenimas, kes niisama sõitmas. Ka talvel.

Jurise Tallides pakutaksegi eeskätt hobustega ratsutamist, kaarikusõitu (vanaaegses kaarikus, millesarnast teist Lätis polevat ja millega teendatakse ka pulmalisi).

«Ei tea, miks ma varem Euroopa Liidult raha küsida hābenesin, võib-olla sellepärast, et pole kunagi kelleltki raha küsinud, aga eelmisel aastal võtsin end kokku ja kirjutasin projekti. Ja nüüd on täiskasvanutele, lastele ja noorukitele mõeldud seiklusrada valmis,» jutustab Juris. Tulekul on veel üks, eriti raskesti läbitav rada meestele, kes end proovile panna tahavad. Samuti on plaanis ehitada suur vaatlemistorn, et sealt linnulennult kogu Grobinale pilku peale visata. Muidugi on mõeldud neilegi, kes kõrgusest adrenaliini koguda soovivad.

Kui adreks kogutud, saab hoovile paigutatud telgis õllekest libistada ja seda vana retsepti järgi valmistatud mārjukest tuuakse siia 350 km kauguselt.

Tāhelepanu vāārib ka vana sepatōōkoda, mis asub hoovil 1947. aastast ja mida saab kasutada suvekōōgina, kus pakutakse spetsiaalset kauboisuppi. «Hobuseliha selles pole, kauboisid samuti mitte,» naerab Juris lõbusalt. «Aga liha on, ja raskeelda, meenutab see supp seljankat, hartšod või midagi muud. Rahvale igatahes väga maitseb. Täna keedame jälle 35 liitrit, homme 40 liitrit!»

Jurise juurest saavad tōōda ja hõbuseid laenutada kõik, kes soovivad. Seda vōōmalust kasutavad ka pulmalised.

Tere tulemast Jelgavasse, tutvuma suuruselt neljanda Lāti linnaga. Jelgava asub vaid 40 km kaugusel pealinnast Riiast ja siia on lihtne tulla nii auto kui ka ühistranspordiga (rongi vōi bussiga). **Tānavu tähistab Jelgava oma 750. sünnipāēva – terve aasta jooksul toimuvad linnas pidustused, festivalid ja erisündmused. Kutsume tähistama koos meiega, külastama Jelgava vaatamisvāārsusi, veetma aktiivselt aega ja nautima kohalikkü kōōki!**

Pidutseme koos!

Mai

16. mai
Suvised turismihooaja avamine
Jelgava piirkondlikus turismikeskuses
Traditsiooniliselt avatakse mais suvine turismihooaeg. Hooaeg algab ajalooliste kostüümide moeshow'ga, saab osaleda ekskursioonidel, samuti maitsta kohalike tootjate hõrgutisi.

16. mai
Muuseumite öö
Jelgava muuseumites ja Jelgava piirkondlikus turismikeskuses
Võimalus tasuta külastada linna muuseumi kella 19st õhtul kuni üheni öösel. Selle aasta teema «Rainis ja Aspazija 150» raames pakuvad muuseumid võimalust tutvuda kuulsate Lāti luuletajate biograafiade draamatiliste keerdkäikudega.

23.–24. mai
IX rahvusvaheline Liivaskultuuride festival Summer Signs
Pasta saar
Festival üllatab igal aastal ainulaadsete kunstiteostega, mis valmivad enam kui 600 tonnist liivast. Pidustuste raames toimuvad kontserdid ja muud üritused, tagades meeldiva puhkuse lastele, noortele, täiskasvanule, samuti peredele.

29.–31. mai
Jelgava linna pidustused – Jelgava 750 Jelgavas
Kõik on kutsutud Jelgava linna päevadele, mida sel aastal tähistatakse eriti uhke ja piduliku programmiga. Teatrietendused Jelgava lossipargis, multimeedia-show Driksa jõe ääres, pidupäeva kontsert Hercogs Jēkabsi väljakul, ajalootānāv Čakstes puiestēl ja mitmed teised kontserdid ning sündmused rõõmustavad iga osalejat.

30. mai
Jelgava Lauulu- ja muusikapidu 120
Neljanda Lāti Ülklāulu- ja muusikapidu 120. aastapäevale pühendatud pidulik kontsert Jelgava kooride, tantsijate ja muusikute osavõtul.

Juuni

6.–7. juuni
VIII Keskmise generatsiooni tantsijate tantsupidu Jelgavas

13.–14. juuni
Rahvusvaheline kassināitus Jelgavas Kakis
Zemgale Olümpiskeskuses Jelgavas Kravalda tānāv 24
Nāitussel saab nāha sadu parimaid oma tōu esindajaid, kes on Jelgavasse saabunud lāhenemate ja kaugematest Lāne-Euroopa ja SRÜ nikidest. Kohapeal saab jālgjida hardkaste kassitōugude show'sid. Nāitus pakub nikalikkü seiklus- ja lōubustute programmi kogu perele.

Linna külastades külastage kindlasti ...

Jelgava Pūha Kolmainu kiriku torni
See on muljetavaldavaim kohalik vaatamisvāārsus, millela Jelgava külastus poleks tāiuslik. Siin 1944. aastani asunud Pūha Kolmainu kirik oli esimese kivihoonne Jelgavas ning seda peetakse üheks esimeseks taas ehitatud luterlikuks kivikirikuks Euroopas. 1944. aasta juuli pommiünnakus hāvis suurem osa Jelgavast, sealhulgas ka Pūha Kolmainu kirik. Sest ajast on sālilnud vaid kellatorn, mis pärast 2010. aasta rekonstrueerimist, külastajatele avati. Tāna on vōimalik tornis tutvuda interaktiivse ja pōneva ajalõõnōitusega, vāadada Jelgava panoraami 9. korruse vaatlapeltormilt ning nautida maitsevaid roogi Prantsuse restoranis La Tour de Marie.

Jelgava loss
Jelgava loss on endine Kuramaa ja Zemgale hertsogite residents, tāna tegutseb siin Lāti Maalikōōdi (LMU). Jelgava loss on suur arhitektuurimālestis Balti nikides, sālmapaistva Venemaa õukonna arhitekti Francesco Bartolomeo Rastrelli 196. Jelgava lossi külastajad saavad minna ka Jelgava lossi muuseumi tutvuma Jelgava lossi ajalool ning lugudega Kuramaa-Zemgale hertsogistest. Suvehooajal (maist oktoobrini) vōite külastada hertsogiste hauakambrit.

Gederts Eliase Jelgava Ajaloo- ja kunstimuuseum
Gederts Eliase Jelgava Ajaloo- ja kunstimuuseumi hoone, ajaloolise nimetusega Academia Petrina, on ehitatud 1775. aastal viimase Kuramaa ja Zemgale hertsogi Peter Bironi algatusel. Siin asub esimese Lāti Ülklōod. Muuseumi ekspositsioon jutustab Jelgava ja maakonna tähtsamatest ajaloolistest sündmustest muinasajast tänapāēvani. Muuseumi suurim vāārtus on Lāti maali vanameister Gederts Eliase (1887–1975) teoste kollektsioon.

Jelgava erilised tōidud ja joogid
Jelgaval on oma erilised rōad, mis meenutavad kunagise vāēva Kuramaa hertsogiriigi pealinnaja ajalugu. Olete oodatud maitsuma peaarõogi Hercogs bura (Hertsogi pun), magustoitlu Šarlote skōpits (Charlotte suudlus) ja karastusjooki Jelgava bellini.

Rohkem turismivōimalustest Jelgavas:
www.visit.jelgava.lv
+371 63005445

Kunagise Kuramaa hertsogiriigi pealinna Kuldiga vanalinn ja tellissild üle Venta jõe pretendeerivad **UNESCO MAAILMAPÄRANDI** nimistusse kandmisele. Linnake asub Riiast 155 km kaugusel.

Baltimaade väikelinnade pärl

E rakordselt mõnusa atmosfääri (isegi linna juhtlause kõlab: «Hingega linn») ja pisut üle 10 000 elanikuga endine hansalinn Kuldiga on vaatamist väärt.

Kuldigalased on uhked Euroopa pikima, aga mitte kõrge kukkumisega jõe üle. FOTOD: ARTIS GUSTOVSKIS

Linna keskväljakul – sealt leiab huviline ka kohaliku turismiinfokeskuse – köidavad pilku 17. ja 19. sajandist pärit hoonestus, ent kavanduselemente leiab siin isegi 13. sajandist. Sai ju linnake alguse Liivimaa ordulinnuse rajamisega 1244. aastal (seda tänaseks säilinud pole); ajalooannalidesse pandi Kuldiga nimi ametlikult kirja aga juba kaks aastat varem. Ebaregulaarne planeering, kitsad tänavad, kirikud ja sünaagoge. Ning muidugi Euroopa pikim, 240-meetrine, ent siiski alla meetrise kõrgusega Venta jõe ehtiv Venta juga, millest kevadel tuhanded kudevad vinnad ja stigisel lõhekalad üles hüppavad.

«Kuldiga on ajalooline ja õdus väikelinn», kinnitab kohaliku turismiinfokeskuse juht Artis Gustovskis, «iga maja ja isegi iga kivi võib siin huvitavat lugu jutustada.»

Muide, Raekoja platsi kividelt leiab omapärase ehitise – kasvahoone, mis tegelikult on restoran ja mis tüllataval kombel ümbruskonnaga kenasti harmoneerub. Suvisel ajal saab siin mitut meeleolu puhata. Kanuumaatkaale minna või jalgrattaga sõita, viimaseid saab laenutada kas või turismiinfokeskusest. Seal antakse kaasa ka täpne marsruudikaart. Jalutamiseks kulgeb populaarseim teekond mööda vana kitsarööpmeliste raudteed – rong ei sõida siin alates 1973. aastast

ja relse pole enam ammu, kuid 21-kilomeetrine tee viib Edolesse ja kaugemalegi. «Edole loss on väga kaunis, värskest restaureeritud ja imeliste interjööridega, seal saab ka ööbida,» avaldab Gustovskis.

da peetakse alati juuli kolmandal nädalal, on aga tähtsaimaks sündmuseks lõbus karneval otse linna lähivas Aleksupite jões. Augustis väärib tähelepanu uus seemioritele suunatud festival LiveFest. «Kui iga eestlane teab Positivuse noortefestivali Salacgrivas, siis LiveFesti sihtgrupiks on just vanemad inimesed,» valgestab turismiinfokeskuse juht. «Korraldajateks on küll riialased, aga näiteks eelmisel aastal kutusiti siia esinema Suzi Quatro ja Smokie. Tasub märkida, et hinnad on Kuldigas võrreldes Riiaga väga odavad ja rahvale see meeldib.» Tänavu väisavad linnakest menubändid Secret Service ja Sweet, aga ka Bay City Rollers, The Rubettes ning Slade.

Jaaniööl – nii umbes kella 3 paiku – tasub aga Kuldigasse tulla neil, kes soovivad oma silmaga näha ülimalt omapärast jook-suvõistlust üle ajaloolise tellissilla. Mullu jooksid üle selle enam kui 100 alasti meest, kellele sekundeerisid siiski ka mõned por-gandpaljad naised.

Suvel saab linna lähivas Aleksupite jões kaeda veidrat karnevali.

VT LÄHEMALT WWW.VIST.KULDIGA.LV
VÕI KULDIGA TOURISM FACEBOOKIS

Päris Venta jõe kõrval asub **KULDIGA MAAKONNAMUSEUM**, mida oleks patt külastamata jätta.

Kaunid interjöörid Kuldiga muuseumis

Ühe-eurose piletihinna eest jagub siin vaatamist üheks tunniks kindlasti. Läänud aastal uuenes ka ekspositsioon. Muuseumi kolmas korrus on pühendatud Kuldiga ajaloole, teine korrus on aga kujundatud suureks korteriks – selliseks, nagu see võis olla 20. sajandi algusaastatel.

Põnevaima elamuse saabki muuseumikülastaja kaunilt renoveeritud ja restaureeritud tubadest: söögituba, muusikatuba, buduaar, köök, teenijatuba jne, li-saks kollektsionäär Janis Metra esinduslik mängukaartide kogu. Räägitakse, et hoone ise ole-vat olnud Venemaa paviljoniks 1900. aasta Pariisi maailmanäi-tusel, aga ametlikud tõendid sel-lest puuduvad.

FOTOD: KULDIGA MAAKONNAMUSEUM

VT LÄHEMALT
WWW.KULDIGAMUZEJS.LV

Valmiera lähedal **VALMIERMUIŽAS** alustati ölle tootmist 2009. aastal ning ainus riik, kuhu seda ka eksporditakse, on Eesti.

Valmiermuiža elus õlu

Kuus aastat tagasi ot-sustas kohalik äri-mees Aigars Rundis koos Austria partne-ritega alustada õlletootmist ja ku-na rahvale jook maitseks, siis teh-ti huvilistele ka tehaseksed val-la, et nood oma silmaga selle val-mistamist jälgida saaks.

Õlletehas on selle ehitami-se alustamisest kümme aastat vana – kui see 2008. aastal val-mis sai, siis kulus veel aasta, en-ne kui Valmiermuiža õlut ise-loomustav erilise maitse välja-töötati. Ometi on selles vaid neli komponenti: vesi, maltoosa, hu-mal ja pärm. Valmiermuiža õlut ei pastöriseerita – seda tehak-se nii nagu muiste. Neist kõige kangem on nn talveõlu – kan-gust on selles 7 kraadi ning val-mistamiseks kasutatakse kol-me sorti maltoosat. Mullu too-deti 1,80 miljonit liitrit kesva-märjakest.

Omanik Aigars Rundise ees-märgiks on õllejoomiskultuuri muuta – et seda ei tarbitaks ai-nult peo puhul, vaid jooki kõlbab-manustada ka igapäevaseks. See ei tähenda, et õlut peaks ahnelt ja aja-peale sisse kaanima, vaid ikka aeg-laselt ja lonkshaaval mekutada.

FOTOD:

VALMIERMUIŽA ÕLLETEHAS, VERNI LEIVAK

VT LÄHEMALT
WWW.VALMIERMUIŽA.LV

FOTOD: KULDIGA TURISMIINFOKESKUS

Kuldiga tellissilla ja Venta jõe vahetus läheduses – **IIDSES VEINIKELDRIS** – saab proovida kohalike veinide maitset.

Veinimekk veinikeldris

Viinamarju kasvatama ja sellest veini valmistama asus Kuldigas hertsog Jakob. 17. sajandil tõi ta Saksamaalt kuni 2000 viinamarja-taime ning pani need Kuldiga kan-dis kasvama. Maapinna reljeef tun-dus talle selleks ülimalt sobivana, ehk-ki ise algul ei uskunudki, et üldse mingit saaki saab. Üllatuseks tuli see rikkalik ning vii-namarjakasvatuse traditsioon kestab maakon-nas tänini. Lisaks toodab kohalik ettevõtja ja endine ajakirjanik Alvis Elksnis veini ka marja-dest, õuntest ja astelpajumarjadest. Vaarikapõllud asuvad Kuldigast 10 kilomeet-rit eemal ja neid marju kasvatab mees kuuel hek-taril. Lisaks veel maasika, punase ja kollase kirs-i ning astelpajukasvandus. Veini saab maitsta ka kohalikes restoranides. Degusteerimised vanas hertsog Jakobi vei-nikeldris toimuvad igal laupäeval ja pühapäeval ning need on tasuta. Palaval suvepäeval on vei-nikeldris mõnus olla, sest temperatuur ei tõuse siin kunagi üle seitsme kraadi.

VEINI DEGUSTEERIMISE
KOKKULEPPIMISEKS HELISTA
+371 2679 6182!

Tasub külastada!

Hõbedamuuseum

PARIM TURISMITOODE LÄTIS 2013
BURTNIEKU IELA 4, LIMBAŽI, +371 2935 6858
WWW.SUDRABAMUZEJS.LV

Riikliku tähtsusega **BAUSKA KINDLUST** on esmakordselt mainitud 1443. aastal, nüüd on see läbinud põhjaliku uuenduskuuri.

Bauska loss meelitab ajalooaga

Kui kindlus on ehitatud 15. sajandi keskpaiku ja selle varemata osa kui Liivimaa ordu kindlust hoitakse siiani varemetena, siis konserveeritud varemetena seda näitama jääda- seg. Kindluse hilisema osa val- mímise ajaks on aga 16. sajand – siin asus Kuramaa hertsogi kind- lustatud residents. Selle ehitami- ne lõppes 1596. aastal.

Juba 20. sajandi keskel võeti Nõukogude Lätis vastu otsus, et uue osa saab rekonstruee- ritud – on see ju renessansi ja manerismi näidis, mille sarnast teist Lätist ei leia. Paraku reali- seerus see plaan äärmiselt aegla- selt, sest muuseum, mis siin tä- nini asub, sõltub kohaliku oma- valitsuse rahastamisest.

Euroopa Liiduga liitumine tõi muutuste hoo – tänu mitme- sugustes projektides osalemise- le saadi ka piisavalt raha. 2007. aastal tehti korda fassaad, katus ja osa interjööri, kus nüüd eks- poneeritakse kindluse ajaloolist väljapanekut; 2014. aastal uu- riti aga põhjalikult kindluse hoo- vi, paraadvärvat ja rekonstruee- riti ka ruume. Uuel hooajal just neid uusi ruume külastajad es- makordselt näevadki.

Restauereeritud ja rekonst- rueeritud interjööri on kokku

Peamine suveüritus toimub kindluse territooriumil 2. augustil – siis peetakse residentsi hoovil vehklemisturniiri.

20 ning sümbioosis muuseum- kindluse ajaloolistes kostüümi- des töötajatega jätab kõik äär- miselt hea mulje.

Peamine suveüritus toimub kindluse territooriumil 2. augus- til – siis peetakse residentsi hoo- vil vehklemisturniiri. Kusjuures see pole rüütliturniiri instsenee- ring, vaid tõeline turniir, mida saadab siiski ka etenduskunsti vari. Nii näiteks elavad rüütlite- le kaasa südamest kinni hoid- vad ja ajaloolistes kostüümides südamedaamid. Kindluse vanas osas saavad külastajadki oma- vahel mõttu võtta – seda näi- teks vibulaskmises. Lastele on avatud eraldi mängunurk, kus mängitakse 16. ja 17. sajandi las- temänge.

Suvel korraldatakse vana- muusikakontserte, samuti saab õppida ajalooliselt tantse, tutvuda keskaegse käitumis- või lau- katmise kombestikuga. Mekid- saab ka keskaegseid roogi, söö- maag kestab umbes kolm tundi ja näiteks hiljaegu peetud lõuna 20 inimesele läks tellijale maks- ma 700 eurot.

FOTOD: BAUSKA TURISMIINFOKESKUS, VERNI LEIVAK

**VT LÄHEMALT
WWW.BAUSKASPILS.LV**

Üritused Bauskas

- **2. mai** – turismihooaja avamine Bauska Raekoja platsil. Orienteerumine Bauskas ja selle ümbruses
- **4. mai** – suurima karpkala püüdmise Bangu ojal
- **Mai keskpaik** – tuhanded tulbid Rundale lossi pargis
- **16. mai** – muuseumipäeva raames saab tasuta külastada Bauska kindlust, samas toimub avatud kunstipäev muuseumi hoovil
- **16. mai** – Liepaja sümfooniaorkestri kontsert Rundale lossis, hooaja lõpetamine
- **25. mai** – Rundale lossis avatud näitus «Gootikast modernini» saab kolm uut rokokoo-eksponaati
- **13. juuni** – algavad Rundale kodukandipäevad
- **Juuni keskpaik** – algab rooside öitsemise Rundale lossi roosialas
- **27. juuni** – maakondlik laulu- ja tantsupidu Bauska lauluväljakul
- **2. juuli** – Jelgava lossist tuuakse Rundale lossi hertsoginna Sofia sarkogaaf. Selle pühitsemine.
- **3. juuli** – algab Bauska kantrifestival
- **11. juuli** – algab vanamuusika festival Rundale lossis
- **24. juuli** – algavad Bauska päevad, mis kestavad terve nädala
- **29. juuli** – algab kunstifestival «Bauskas vasara»
- **2. august** – vehklemisturniir Bauska kindluses
- **6. august** – ooperimuusika kontsert Rundale lossis
- **7. august** – kunstifestivali «Bauskas vasara» kokkuvõttev näitus Bauska muuseumis

BAUSKA TURISMIINFOKESKUS asub päris Raekoja platsil ning seal saab tasuta tutvuda ka vanade mõõteriistade näitusega.

Mitu puuda sa kaalud?

FOTOD: BAUSKA TURISMIINFOKESKUS

**VT LÄHEMALT
WWW.TOURISM.BAUSKA.LV**

10 000 elanikuga **BAUSKA LINN** asub Lõuna-Lätis, mitte kaugel Leedu piirist. Ümbruskonnas asuvad viljakad põllud, siin on ka õlletehas, konservi- ja linnuvabrik ning palju väikseid majapidamisi, kus toodetakse mett ning piimatooteid.

Bauska hüvad road

Mitmes Bauska toit- lustusettevõttes pakutakse külas- tajaile aga ainult sellele linnakesele omast lõu- nasööki.

va on lähtunud sellest, et sööja rahule jääks ja kõhu täis saaks. Sealiha on taldrikul taatriks lõi- gatud ning kastmes kasutatud hinnatud Bauska õlut.

Magustoidu «Kindluse magusad varem» legend jutustab, et ühe rikka rae- härra kaasa soovitud meest ja tema külalisi kositada hõrgu magusroaga. Kindlu- sekujulise tordi asemel ot- sustas ta pakkuda aga torti hoopis varemetele kujul. Külä- lised olnud üllatunud ja meel- divalt rabatud nii tordi kujust kui ka maitsest.

Praad nimega «Bauska taa- ler» vihjab otseselt rahale – taa- ler oli vanasti nii rahaühik kui ka külluse ja võimu sümbol. Bauska öitsejal – 17. sajandil, mil linn paistis silma kui Ku- ramaa ja Zengali hertsogiriig- i suurima raekoja linn – oli taaler siin ka maksevahendiks.

Kord saabunud keegi rikas parun, visanud trahteris trah- teripidajale hõbетаalri ning nõud- nud kogu raha eest tõelist pidu- sööki.

Tänašegi «Bauska taalri» väl- jamõtteleja, puhkekompleksi Mi- kelis peakokk Anžela Anufrije-

«Jutustus Bauska raeko- jast» on jook, milles taas kasu- tatud Bauska õlut – oli ju õlu 17. sajandil igapäevane toidu- korvane. Kord val- lanud teenijän- na ühel üritu- sel raekojas eks- ikombel õlle- kannu hoo- pis muud jooki ja häbiolu- korra lahenda- miseks teata- nud bürgermeis- ter, et see ongi Bauska raekoja tunnusjook. Kui- gi külalised tundnud selle retsepti vastu huvi, jäänud bürgermeistri suu lukku.

Kokteili valmistamisel on kasutatud Bauska õlletehase toodangut. Retsepti autor on aktiivselt Bauskas Alus juha- tuse liige Vladimir Barskov.

**VT LÄHEMALT
WWW.TOURISM.BAUSKA.LV**

FOTO: BAUSKA MOOTORIMUUSEUM

RIIA MOOTORIMUUSEUMI BAUSKA FILIAAL

ei peleta eemale neid, kes mootoritest midagi ei pea. Siin eksponeeritakse haruldasi autosid ja muid liikureid.

Mootorite maailmas

Käest lastud nõuko- gudeaegset laohoo- net kasutati Baus- kas kaua Riia moo- torimuuseumi restaureerimata autode hoidmiseks. 2011. aastal ehitati ruumid ümber, neid laiendati ja kohandati. Näitust täiendati vanaaegsete esemete ning professionaalselt restau- reeritud vanade autodega. Nä-

ha saab väljapanekuid «Autod Lätis 1920–1990», «Tehnika Lä- ti maapiirkondades», «Nõuko- gudeaegsed nelikveoga autod», «Militaartehnik» jpt.

Muuseumitöötajad teevad teile ka meeeldi ekskursiooni ja teatavad, et eksponaate on muuseumifiliaalis üle 60. Osa neist kuuluvad eramomanikele (need, mille numbrid küljes)

ja omanik võib need hoiult ka iga kell kasutusse võtta – muu- seum on neile garaaži eest. Osa masinatest on kingitud, osa lei- tud, osa on ostetud. Enamik neist olid aga nõnda halvas sei- sukorras, et need taastati ane- tuste abil.

Viie aasta pärast avatakse mootorimuuseumi uus filiaal Daugavpilsis.

Eksponaate näitusest

Horch, 1935, Saksamaa: sajaprotsendiline originaal, mis saadi pärast viimast maailmasõda sakslastelt trofeena. Paljud külastajad tahvat autot lausa katsuda ning peavad selleks kindad kätte panema. Tegemist on ühtlasi muuseumi kalleima eksponaadiga. 75 hobujõudu, kaal 1950 kilo ja arendab kiirust kuni 115 km/h.

Oldsmobile, 1928, USA: sõitis kunagi Riias taksona ja seda peetakse muuseumi filmitäheks – paljud filmistudiod on seda oma võtetel kasutanud. 55 hobujõudu, kiirus kuni 105 km/h, kaal 1325 kilo.

Zil, 1961, NSV Liit: selle autoga sõitis kunagine NSV Liidu juht Nikita Hruštšov isiklikult, ja see on ainuke exemplar – nimelt ei soovinud ta sõita Tšaikaga nagu kõik teised riigimehed. 200 hobujõudu, kiirus kuni 170 km/h, kaal 2815 kilo.

VW, 1943, Saksamaa: Volkswageni baasil loodud amfiibauto, mille puuduseks oli aeglus vees – kui muidu vedas välja 80 km/h, siis ujus vees ainult 10 km/h. 25 hobujõudu, kaal 910 kilo.

NSU, 1942, Saksamaa: lintmootorras kolmele sõitjale, mida kasutati esmakordselt NSV Liidu ründamisel 1941. aastal. See konkreetne lintmootorras osales nn Kuramaa katlas aastatel 1944–1945. 36 hobujõudu, kiirus kuni 80 km/h, kaal 1280 kilo.

Balti džip, 1995, Läti: neid džipe tehti ainult kümme, kolm pidavat Läti teedel tänini sõitma. Muuseumi uusim eksponaat, loojaks Felix Tontegode ja ühe auto hind oli 13 000 dollarit. Maksimumkiirus 120 km/h, kaal 2200 kilo.

Niva, 1983, NSV Liit: omanik pidi selle auto soetamiseks olema aastaid autoostajajärjekorras. Käinud 1984. aastal Riias auto järel, jõudis mees koju ja suri samal õhtul. Auto leiti 2014. aastal, läbisõiduks vaid 85 kilomeetrit. 80 hobujõudu, kiirus kuni 132 km/h, kaal 1150 kilo.

Latgale piirkonna keskel paikneva **REZEKNE** linna asutas Rezekne jõe äärde 1285. aastal Liivimaa ordu; täna on tegemist kauni ja mõnusa väikelinnaga, mille uusimaks ehteks on loovuskeskus **ZEIMULS** (pildil).

Üritused Rezeknes

- **1. mai** – istikute laad «Rasadu opluots», mida ilmestab ka värvikas kontserdiprogramm
- **4. mai** – Läti Vabariigi taasiseseisvumise tähistamine (jalgrattaretk, meistriklassid peredele, atraktsioonid, kontserdid) Rezekne kultuuri- ja puhkeparkis
- **16. mai** – rahvusvaheline muuseumiöö Latgale kultuuri- ja ajaloomuuseumis
- **28. mai** – Läti sümfooniaorkestri hooaja lõppkontsert kontserdisaalis Gors
- **29.–31. mai** – III rahvusvaheline kunsti- ja muusikafestival «Seven Hills» festivalipargis
- **4.–7. juuni** – suur roosinäitus
- **23. juuni** – jaaniõhtu tähistamine festivalipargis (löke, meelalutusprogramm, ühislaulmine ja pidu läbi öö)
- **15.–19. juuli** – rahvusvaheline folkloorifestival Baltica 2015
- **18. juuli** – Rezekne maakonna päev (käsitöölaad, meistriklassid, spordivõistlused, kontserdid, ööball), vt lähemalt www.rezeknesnovads.lv
- **31. juuli – 2. august** – Rezekne päevad, linna 730. sünnipäeva tähistamine
- **12.–16. august** – rahvusvaheline lühifilmide festival «Open Place» kultuurikeskuses Gors

VT LÄHEMALT WWW.REZEKNE.LV
JA WWW.LATGALESGORS.LV

Rezekne, mõnus paik kultuuri nautimiseks

Esmalt ehitati linna suur kahekorruseline kindlus, mille ehteks olid kolmekorruselised tornid, aga ajaloo tõmbetuultes on kindlusemäl sellest kõigest vähe järele jäänud. Kindluse ümber tekkis väike asula, millest on tänaseks saanud 31 000 elanikuga kaunis väikelinn, mille elanikest on ligi pooled venelased ja pooled lätlased. Töandjateks on mitmed väikesed eraettevõtted ning linnas tegutsseb kuus kooli. Linna ehib jõeäärne jalakäijate- ja jalgrattateega promenaad, mis ühendab nn pliatsit, nagu rahvas seda kutsub (ehk tohutu samblakattekatusega ja ülimalt originaalset usehitist, loovuskeskust Zeimuls) ja uut kontserdisaali Gors. Suvel toimuvad promenaadi ääres mitmed festivalid ja üritused ning kolmandat aastat peetakse siin juba mai lõpul «Seitsme mäe» («Seven Hills») kunsti- ja muusikafestivali, kus saab muuhulgas nautida nn elavaid skulptuure, kes sia üle Euroopa kokku sõidavad, mõõdujate meelt lahutavad ja kelle hulgas parimad valitakse.

VT LÄHEMALT WWW.REZEKNE.LV
JA WWW.LATGALE.TRAVEL

2013. aasta mais avas Rezeknes ukseid maailmaklassi akustikaga kontserdimaja **GORS**. Juhataja Diana Zirmina sõnul on selle paiga avastanud ka paljud eestlased – kontsertide vaheaegadel olevat eesti keelt tihti kuulda.

FOTOD: REZEKNE TURISMIINFOKESKUS

GORS – parima akustikaga kontserdisaal Baltikumis

Kui Eestis said mitmed kontserdimajad valmis juba eelmisel kümnendil, siis Lätis on uusimad kultuuritempelid valminud alles üsna hiljaegu. Mõõdunud aastal avati uhke hoone Cesises, kaks aastat tagasi Rezeknes. Rezekne kontserdimaja arhitektid on lätlased Uldis Balodis ja Daiga Bikše, lisaks terve trobikond nende kolleege – kokku umbes 40 inimest. «Eriti õnnelikud oleme erakordselt hea akustika üle,» tõdeb Diana Zirmina. «Võime end ise kiita selle eest, et tegu pole mitte üksnes Läti, vaid ka Baltikumi parima akustikaga saaliga. Samas võime eestlas-

tele öelda suur tänu, sest kontserdimajade rahastamise idee – finantse saime nii Euroopa Liidust kui kohalikust omavalitsusest – saime just teilt.» Hoone maksumuseks kujunes 28 miljonit eurot. Jõeäärne maa, kuhu kontserdimaja püstitati, oli üsna soine ja meenutas pigem linna keskel asuvat pöösastikuga tühermaad. Et maja kindlalt püsima jääks, alustati 444 betoonvaia maase-loomisega.

Pillimehed on nimetanud superakustika põhjuseks nii suurepärase planeeringut kui lihtsalt vedamist.

«Gars» tähendab läti keeles teatud ülevat hingeseisundit, «gars» tähendab sama, aga latgali meele kirjanepanduna on «a» asemel «o». Selle annab otsese vihje ka kontserdimaja logo. Zirmina sõnul on hoone valmine väga oluliselt Latgale kultuurielu mõjutanud. Kui varem tundus, et tuntud kollektiivid ja parimad muusikud otsekui väldiksid selle regioonis esinemist, siis nüüd ei mõõduvat vaat et päevagi, et kontserdimajas, kus asub ka kohalik kino, midagi ei toimuks. «Objekt on multifunktsionaalne,» seletab Zirmina. Ja sellepärast ongi juhataja raske väldi tuua istekohtade arvu suures saalis; maksimaalselt on neid

umbes tuhatkond. Juhul, kui lava asukohta muudetakse – näiteks muutub selle käigus ka orkestriaugu asukoht –, kaob kolm esimest toolirida. Džässikontsertidel, kus publik istub laudades, on kohti veelgi vähem.

Eestlased ei käi meil veel siiski massiliselt, ja see tähendab, et peame marketingile rohkem rõhku asetama.

Pillimehed on nimetanud superakustika põhjuseks nii suurepärase planeeringut kui lihtsalt vedamist. Arvestatud on isegi nii põranda kui ka toolidel valmistamise materjaliga. «Läti Riik-

lik Sümfooniaorkester andis alles mõne nädala eest meil kontserdi ja nad salvestasid siin ka oma uut plaati,» teab kontserdimaja juht. «Varsti tuleb meile maailmakuulus Sinfonietta Riga salvestama.» Lisaks kontsertidele korraldatakse siin konverentse – vastavaid saale on nii suuremaid kui väiksemaid. Seni on suuremate konverentside korraldamisel saanud komistuskiviks linna hotellide väiksus. Kontsertidel võib sageli lisaks läti ja vene keelele kuulda, kuidas vaheajal juteldakse ka eesti keeles. «Eestlased ei käi meil veel siiski massiliselt, ja see tähendab, et peame marketingile rohkem rõhku asetama,» räägib Zirmina.

VT LÄHEMALT WWW.LATGALESGORS.LV

Kunstnikepaar Aivars Ušpelis ja Vesma Ušpene peavad Latgales Rezekne lähedal kunstitalu **«MALNY WYLYKY»** («Mustad hundid»), kus saab Aivarsi juhendamisel Latgale traditsiooniliste savinõude sünnile kaasa elada.

«Mustad hundid» teevad musta keraamikat

Kui veerandsada kilomeetrit Rezeknest Daugavpilsis suunas sõita (täpseid reisi-juhiseid saab Rezekne turismiinfokeskusest), jookseb meile esimesena vastu naerunäoga ja ülisõbralik valge koer. Varsiti pärast teda on kohal ka heatuuline kunstnikepaar – Aivars Ušpelis, kelle ammuseks kireks on savinõude valmistamine ning tema abikaasa Vesma, kes teeb lisaks keraamikale ka õlimaale. Talul on mitu abihoonet, üks neist on savinõude töökoda, kus viiendat põlvkonda kunstnik Aivars külastele nõudevoolimist näitab ja õpetab, teises asub suur savipõletusahil.

Aivars võtab lustakalt pruunikat savi ning mudib tüki leivapatsi sarnaseks tombuks. «Kogu Latgale asub savipinnasel, sellest materjalist siin juba puudust ei tule,» sõnab ta rahulolevalt. «Savi puhul on kõige tähtsam, et selles poleks lupja, lubi põhjustab hiljem mõra-

sidi.» Sinisavi toovad kunstnikud Eestist. Varsti pannakse potikeder pöörlema, Aivars hakkab savitompu vormima ja võrdleb potiketra vurriga. Ütleb, et kuna see töötab kondijõul, siis võib selle isegi põllule kaasa võtta. Kunstnik lisab vett ja tema käed saavad justkui poriseks. Ta ütleb, et naine teeb nõusid veelgi arhailsemal viisil kui tema – potiked-rata –, ja siis vett vaja ei lähe. «Sel aastal saab 25 aastat keraamikuna täis,» jutustab Aivars. «Selle ajaga on mu käte vahelt läbi käinud umbes 52 tonni savi. Kui visuaalselt võtta, teeb see seitse ja pool kilomeetrit potte, kui need üksteise kõrvale asetada.» Kunstniku sõnul elas tema vanaisa külas, mille majapidamistes leidus 23 savipõletusahju – peaaegu igas talus, ning kõik leidsid sobivat savi ühelt ja samalt põllult. «Sellest tuleb vanas stiilis pott, milles saab süüa teha. Rauast potti pidasid talu-

mehed omal ajal kalliks ja savinõude meister oli alati hinnatud mees,» räägib ta potti voolides. «Niisugusel potil on pool sentimeetrit kuni sentimeeter pakust.» Nüüd on aeg potile rahvuslik ornament peale kanda ning Aivars ütleb, et tuhat aastat tagasi oli selline muster moodne. Teisel päeval pannakse potile külge sangad – enne peab vastne tarbekunstiaies kuivama ning viiendal või kuuendal päeval saab seda juba poleerida. Igale tööle lööb Aivars alla ka nn firmamärgi, hundi käpajälje. Ahju, mis olevat identne leivaahjuga, läheb 1100-kraadisesse kuumusesse kuni 200 taeist ning see arv saab tavaliselt täis kuu või kahega. Kõrvalhoones saab Aivarsi ja Vesma taieseid ka osta ning ausalt öeldes tekib tunne, et tahaks siit kõik kaasa võtta. Ometi tuleb teha valik, ja Vesma annab ühe kauni musta latgale mustritega liua veel kaua pealegi.

Kui nende mustade nõude põhja alla vaadata, leiab sealt hundi käpajälje. FOTOD: REZEKNE TURISMIINFOKESKUS

Aivars Ušpelis tööhoos. Oma oskusi näitab ta meeleldi külalistele. FOTO: VERNI LEIVAK

VT LÄHEMALT WWW.PUHDNIKUSKULA.VISS.LV

Saali multifunktsionaalsuse tõttu on istekohtade arv saalis hõlpsasti muudetav.

Mark Rothko kunstikeskus Daugavpilsis

Daugavpilsis Mark Rothko kunstikeskus on mitmefunktsiooniline nüüdiskunsti- ja kultuurikeskus Daugavpilsis kindluses. See on koht, kus minevik on saanud uue hinguse ja elab tänapäevaga käsi-käes, luues ainulaadse ja inspireeriva paiga erinevatele loometöödele. Keskuses saab näha maailmakuulsat kunstnikku Mark Rothko loomingut originaale ja talle pühendatud diginäitust, külastada Läti ja välismaiste kunstnike väljapanekuid ja tutvuda kultuurilooaga.

Pakume:

- Daugavpilsis Mark Rothko kunstikeskuse näituste külastust
- ekskursioone giidi saatel Mark Rothko kunstikeskuses ja Daugavpilsis kindluses
- laste ja noorte kunstitaridusprogramme
- töökodasid ja meistriklasse
- residendiprogramme kunstnikele
- ruume konverentside, seminaride ja muude ürituste korraldamiseks
- oivalise akustikaga kammersaali
- majutust

Mihaila tänav 3, Daugavpils, Läti. Telefon +371 6543 0279. E-post rotkocentrs@daugavpils.lv www.rotkocenter.com

Lõbusõidud vanas lossipargis, gurmeerestorani võlud, muinasjutuline luksus. Suvel peavad siin pulmi eestlasedki.

22 kilomeetrit Valmierast asub peen **DIKLI MÕIS**, kus on oöbinud nii riigijuhid kui muud tähtsad tegelased, aga paik pakub suurt huvi ka tondipüüdjatele.

Paranormaalne aktiivsus Dikli mõisas

Presidentdisviit, sigarituba (kus ei suitseta), uhked interjöörid, mõisavalitseja-aegne kamin, gurmeerestoran ja ökospaa – mõis nagu peen mõis ikka. Tube on kokku 42, mõisahooned kõrval on rajatud ka hinnatundlikumale kliendile mõeldud toad, kus ööpäeva eest tuleb maksta 55 eurot.

Kuna omanik, arvutiärimees Egons Mednis on kirglik jahimees, on kindlasti põnev peatuda numbritoas, mis on me-

he jahiretkedelt toodud trofeedega kaunistatud ning meenutab tundlikumatele inimestele kaadreid mõnest süngevõitu filmist.

Varem tegutses mõisas ka ortopeediakeskus ning sanatoorium, kuid mis sündmused mõisas toimunud on, võib vaid aimata. Nimelt valdab ülitundlike inimesi toa number 11 juures – täpselt koridoris – väga ime-lik tunne, nagu jookseksid mööda keha sipelgad. Pealaest jalatallani. Tunnet saadab peaaegu

et vappvärin, mis numbrituppa astudes kaob. Aga just seda siia tondipüüdjad otsima tulnud ongi – 11. tuba ja selle esine on nende seas vägagi hinnatud.

Paranormaalne aktiivsuse arvatava põhjustaja portree on restorani seinal. See olevat just see vana mõisaproua, kes siiani külastajatele judinaid tekitab.

Arvatakse, et just vana mõisaproua, kelle pilt ehib restorani interjööri, on toa number 11 juures paranormaalse aktiivsuse põhjustaja.

ERAKORDSE ATMOSFÄÄRIGA mõis, kust leiab põneva tandemi: ajaloo ja moodsale ajale iseloomulikud mugavused.

Põnev Blankenfelde mõis

Zemgales, täpselt Jelgava maakonnas Vilce külas asuvat Blankenfelde mõisa on esmakordselt mainitud 1426. aasta märtsis, mil Klaus von Medem selle Saksa ordumeistrilt Johann von Mengelet ostis.

Aastast 2007 tegutseb mõisas praegune omanik, kes üritab mõisale tema omaaegset hiilgust sisse süstida. Nõnda on lisaks hoonetele täielikult taastatud mõisapark, -väravad, väikesed paviljonid jpm.

Mõisa uhkuseks on sealne kellamuseum. Tegu on unikaalse erakoguga, mille omanikuks Valdis Jakobsons ja mis on Läti suurim, sisaldades tuhatkond eksponaati. Igal kellal on jutustada oma lugu, kuidas ta Blankenfeldesse sattus, ning kohati on need lood üsna nalja-

Valdis Jskobsonsi kellakogu väärib tähelepanu.

kad. Kui õnne on, helistab kirglik kellakoguja neid ka külastajate ees.

Olgu lisatud, et Blankenfelde mõisas on peatunud kahel korral Prantsuse hilisem kuninga Louis XVIII, siit on pärit ka

aeronautika ja elektri uurimise- ga tuntuks saanud läti insener Ernst Johann Bienemann, kes, muide, oli Blankenfelde mõisa koka Hermann poeg. Mõisas on oma lapsepõlve veetnud tuntud läti kontratenor Sergejs Jegers.

Valdis Jskobsonsi kellakogu väärib tähelepanu.

Valdis Jskobsonsi kellakogu väärib tähelepanu.

Valdis Jskobsonsi kellakogu väärib tähelepanu.

Valdis Jskobsonsi kellakogu väärib tähelepanu.

Valdis Jskobsonsi kellakogu väärib tähelepanu.

Valdis Jskobsonsi kellakogu väärib tähelepanu.

Valdis Jskobsonsi kellakogu väärib tähelepanu.

Valdis Jskobsonsi kellakogu väärib tähelepanu.

Valdis Jskobsonsi kellakogu väärib tähelepanu.

Valdis Jskobsonsi kellakogu väärib tähelepanu.

Valdis Jskobsonsi kellakogu väärib tähelepanu.

Valdis Jskobsonsi kellakogu väärib tähelepanu.

Valdis Jskobsonsi kellakogu väärib tähelepanu.

Valdis Jskobsonsi kellakogu väärib tähelepanu.

Valdis Jskobsonsi kellakogu väärib tähelepanu.

Valdis Jskobsonsi kellakogu väärib tähelepanu.

Valdis Jskobsonsi kellakogu väärib tähelepanu.

Valdis Jskobsonsi kellakogu väärib tähelepanu.

Valdis Jskobsonsi kellakogu väärib tähelepanu.

Valdis Jskobsonsi kellakogu väärib tähelepanu.

Valdis Jskobsonsi kellakogu väärib tähelepanu.

Valdis Jskobsonsi kellakogu väärib tähelepanu.

Valdis Jskobsonsi kellakogu väärib tähelepanu.

Valdis Jskobsonsi kellakogu väärib tähelepanu.

Valdis Jskobsonsi kellakogu väärib tähelepanu.

Valdis Jskobsonsi kellakogu väärib tähelepanu.

Valdis Jskobsonsi kellakogu väärib tähelepanu.

Valdis Jskobsonsi kellakogu väärib tähelepanu.

Valdis Jskobsonsi kellakogu väärib tähelepanu.

Valdis Jskobsonsi kellakogu väärib tähelepanu.

Valdis Jskobsonsi kellakogu väärib tähelepanu.

Valdis Jskobsonsi kellakogu väärib tähelepanu.

Valdis Jskobsonsi kellakogu väärib tähelepanu.

Valdis Jskobsonsi kellakogu väärib tähelepanu.

Valdis Jskobsonsi kellakogu väärib tähelepanu.

Valdis Jskobsonsi kellakogu väärib tähelepanu.

Valdis Jskobsonsi kellakogu väärib tähelepanu.

Valdis Jskobsonsi kellakogu väärib tähelepanu.

Valdis Jskobsonsi kellakogu väärib tähelepanu.

Valdis Jskobsonsi kellakogu väärib tähelepanu.

Valdis Jskobsonsi kellakogu väärib tähelepanu.

Valdis Jskobsonsi kellakogu väärib tähelepanu.

Valdis Jskobsonsi kellakogu väärib tähelepanu.

Valdis Jskobsonsi kellakogu väärib tähelepanu.

Valdis Jskobsonsi kellakogu väärib tähelepanu.

Valdis Jskobsonsi kellakogu väärib tähelepanu.

Valdis Jskobsonsi kellakogu väärib tähelepanu.

Valdis Jskobsonsi kellakogu väärib tähelepanu.

Valdis Jskobsonsi kellakogu väärib tähelepanu.

Lastega peredele on kindlasti mookamööda Kuramaal Tukumsi maakonnas asuv **PURE ŠOKOLAADIMUSEUM**, kust magusa suuta ei lahku keegi.

Maiasmokkade reisisiht

Pure asub Riia-Ventspils maantee 86. kilomeetril Kuramaal. See on asula, kus paiga väiksusest hoolimata tegutseb mitu suuremat sorti tööandjat. Üks neist on kohalik šokolaaditoodete vabrik, milles valmistatud tooted on tuntud päris paljudes maailma maades. Kuna tehase külastamine turistidele on komplitseeritud, teenib rahva harimise eesmärki vanas se viinakööki rajatud šokolaadimuseum.

Šokolaadimuseumi juhataja Liene Šneider räägib, et muuseum asub väga vanas kohaliku mõisaparunile kuulunud viinaköögis, kus peamiselt toodeti piiritust. 1920. aastal ehitati köök kahekorruseliseks ning isegi pärast Teist maailmasõda valmistati siin kartulist piiritust. Nõukogude aja edenedes lisandus vahuvein ja jook, mis meenutas kangesti siidrit. Läti taasiseisvumise järel alkoholitootmisest loobuti ning tegutseda hakkas konservikombinaat, mille toodang sai

kuulsaks üle terve Läti – eelkõige mahlade ja keediste tõttu. Isegi kapsamahl toodeti siin, väidab Šneider. Pärast Läti ühinemist Euroopa Liiduga ei vastanud enam tootmine nõuetele ja 2004. aastal kolis tehase uude hoonesse. Vana viinakööki jäi aastateks tühaks ja mahajäetuks.

Trühvliid ja šokolaadivitamiinid

Kohalik ärimees Aivars Žimants otsustaski siis, et aeg oleks hakata šokolaaditrühvleid valmistama ning lõi viinakööki šokolaadimuseumi. Nüüd on šokolaaditehaseid lausa kaks, neis leiab tööd 70 inimest, muuseumis ja selle lähedal asuvas restoranis Teras teenib leiba kokku 20 töötajat.

Eraldi ettevõttes valmistatakse aga uudistoodet – šokolaadivitamiine. Jah, te lugesite õigesti. Neid toidulisandeid müüakse isegi apteekides ning tumeda šokolaadi tabletid on osutunud üllatavalt populaarseks – vitamiinid parandavad

«Pure» šokolaadivitamiine leiab Lätis isegi apteegist.

eeskätt nägemist, aitavad kaasa südame tööle ning aeglustavad vananemist. «Vitamiinid töötati välja koos kardioloogide ja teiste oma ala spetsialistidega,» kinnitab Liene Šneider.

Lisaks muuseumikülastusele saab kaasa elada täidisega šokolaadikommide valmistamisele ning loomulikult võib Pure tooteid muuseumipoest kaasa osta.

VT LÄHEMALT
PURECHOCOLATE.
EU.COM

Muuseumi kõrval asuv Teras restoran.

FOTOD: PURE ŠOKOLAADIMUSEUM, VERNI LEIVAK

Muuseumitöötaja näitab, kuidas ise šokolaadikomme teha. Maitsta saab neid ka!

600 elanikuga Gaigalavas, umbes 30 kilomeetrit Rezeknest, peab muusik **GUNARS IGAUNIS** pillimuuseumi.

Vapustav lõõtspillikogu

Gunars Igaunis – tema perenimi tähendab, muide, läti keeles eestlast ja päritki on ta Eesti-nimelisest külast – otsustas koguda kokku pillid, millel vanust sada kuni sada viiskümmend aastat ja mis kõik pärit Lätist.

Kõige rohkem on Igaunis koduhoovil paiknevas muuseumis lõõtspille, akordione, bajaa-ne. «Nende kogumine sai alguse ajal, mil lõin lõõtspillide parandamise töökoja, see oli 2004. aasta,» räägib Igaunis. Kirjutas projekti, sai riigilt firma asutamiseks 2000 latti ning mõistis siis, et paljud kliendid, kes oma lõõtsa remonti andnud, ei suuda töö eest maksta. «Soovides mitte nälga surra,» naerab Igaunis, «paningi pillid raha eest vaatamiseks välja.»

Pilet muuseumi maksab kaks eurot, kahekesi või kolmekesi tulles küsib peremees kokku seitse eurot, sest on arvestanud tunniga, mis tal hu-

vilistele ekskursiooni tegemiseks kulub.

Kõige olulisemaks peabki ta just oma lõõtspillikogu. Paljud eksponaadid on ka lihtsalt kingitud. Praegu tegeleb Gunars Igaunis igapäevatoona erinevate pillide valmistamisega.

Soovides mitte nälga surra, paningi pillid raha eest vaatamiseks välja.

Ta on endine kooli muusikaõpetaja, lõõnud akordionistina kaasa paljudes kollektiivides ning koos naise ja kolme tütre-ga asutas ta viis aastat tagasi pereansambli.

Pärast osalemist televisiooni perebändide võistlussaates, saavutas ansambel Igaunu Gimene (ehk «Eestlase pere») suure populaarsuse.

Gunars Igaunis ja osake tema tohutust pillikogust. Mees armastab vabal hetkel ka ise lõõtsa tömmata.

Igaunu Gimene ehk ansambel Eestlaste Pere - Gunars Igaunis naise ja tütardega.

REPRO: VERNI LEIVAK

FOTO: REZEKNE TURISMIINFOKESKUS

MUSEUMI KÜLASTAMISEKS HELISTA
EELNEVALT NUMBRIL +371 2872 8790

Läti teemalehe valmistist toetasid:

Läti
eesistumine
Euroopa Liidu Nõukogus

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

KÖIDABS!GULDA

